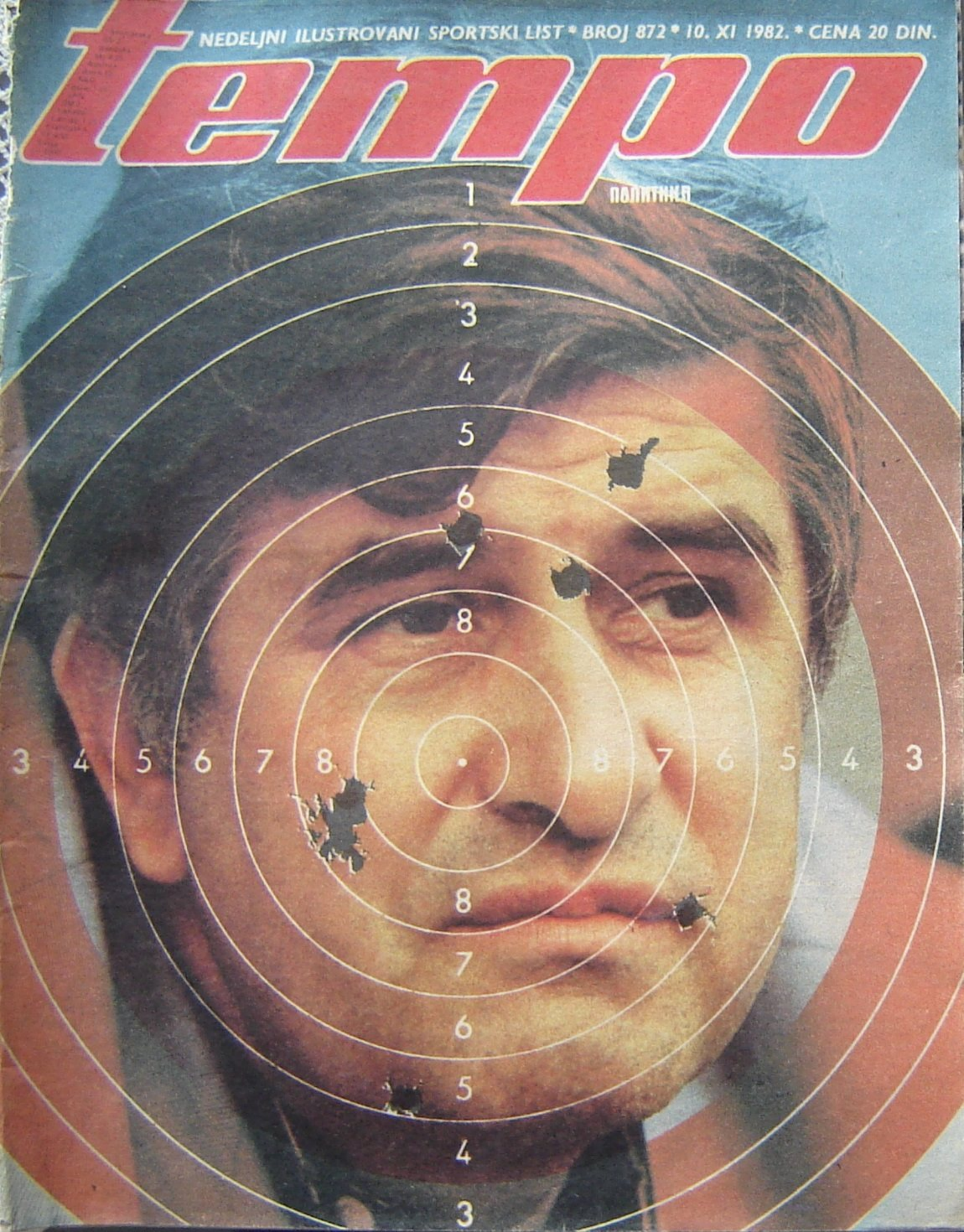
NEDELJNI ILUSTROVANI SPORTSKI LIST * BROJ 872 * 10. XI 1982. * CENA 20 DIN.

tempo

tempo
nedeljni ilustrovani
sportski list
izlazi sredom
Beograd, Makedonska 29

Direktor NO „Politika"
Dragan Markovic

Glavni i odgovorni urednik
Vladeta Nedeljkovic

Uređuje Redakcijski kolegijum:

Tomislav Markovic (zamenik glavnog urednika),
Rajko Mitic,
Jovan Veličković,
Dušan Colovic,
Ljubomir Ristic,
Ratomir Knežević (urednik fotografije),
Marjan Brezavšček (likovno-grafički urednik),
Zoran Stanišic (tehnički urednik)

Izdavački savet: Zika Brankovic, Miodrag Vujčić (predsednik), Desimir Zdravkovic, Feti Jakupi, Cedomir Keco, Vladimir Koprivica, Munir Lasic, Dragan Markovic, Bogoljub Mekic, Sreten Milojevic, Krsman Miloševic, Miroslav Milisavljevic, Milenko Mihajlovic, Milovan Nikodinovic, Gradimir Nicota, Dobrivoje Popovic, Zvonimir Sinakijevic, Nada Skakic, Nemanja Stankovic. Iz Redakcije: Tomislav Markovic, Rajko Mitic, Vladeta Nedeljkovic, Zoran Stanišic, Darko Savenac

Uredništvo lista: Beograd, Makedonska 29/XVI, telefoni: 321-075, 324-191 i 325-761 lokal 932. Administracija: Beograd, Cetinjska 1. Oglasno agencija: Makedonska 35, telefon: 322-711. List izdaje i štampa: Novinska organizacija „Politika" Beograd, Makedonska 29.

Pretplata za našu zemlju: godišnja 880 dinara, polugodišnja 440 dinara, tromesečna 220 dinara. Pretplata za inostranstvo: godišnja 1.760 dinara, polugodišnja 880 dinara, tromesečna 440 dinara. Pretplata na žiro račun: 60801-601-29728 uz obaveznu naznaku NO „POLITIKA", ODJUR „Prodaja" — pretplata na list TEMPO.
Cene devizne pretplate (otpremа običnom poštom): godišnja 65 US dolara, 115 DM, 107 Sfr, 267 Skr. Uplate iz inostranstva slati na devizni račun NO „POLITIKA" kod INVESTBANKE Beograd, na račun: 60811-620-63-257300-00054, sa obaveznom naznaom PRETPLATA na list TEMPO. Pretplatnici iz inostranstva koji žele da list primaju AVIONOM, plaćaju posebnu poštarinu prema međunarodnoj PTT tarifi.

Na osnovu mišljenja Republičkog sekretarijata za kulturu SR Srbije 413-29/73-02 od 22. I 1973. ne plaća se porez na promet.

PRVI pokušaj novog seektorla Todora Veselinovića da vrati jugoslovenski fudbal na pravo mesto nije uspeo. posle razočarenja na Mundijalu doživeli smo još jedno, možda teže — Norveška je prosto pregazila »plave« — 3:1! Teže, zato što se verovalo da će nove stručne i igračke snage uspeti koliko-toliko da nadoknade propušteno, da na startu Kupa Evrope vrate prilično poljuljani renome.

Nisu uspeli, šta sad?

— Utakmica s Bugarskom je za nas biti ili ne biti! — upozorava savezni kaptien — Ali, samo u Kupu evropskih nacija. Ta utakmica ne rešava pitanje jugoslovenskog fudbala, ali može ogromno da doprinese u otkrivanju pravih fudbalskih ličnosti. Tvrdim, po stoti put: imamo ogroman igrački potencijal, a još nemamo jedanaestoricu za novu igru. Nemamo dovoljno fudbalera kojima je čast da brane boje našeg fudbala, kojima je — pre novca i slave — stalo do dresa državnog tima. Ako iz široke baze izaberemo najbolje i najodanije, stvorićemo i kvalitet, time i dobre takmičarske rezultate. U protivnom, ne vredi raditi, sav posao biće uzaludan!

Opravdano je verovanje Todora Veselinovića u mlade. Otkud, onda, njegova nemala uzdržljivost?

— Nikad nisam izjavio da ćemo biti prvaci Evrope, da ćemo savladati Norvežane i Bugare, obećavao sam samo rad i nastojanje da se što pre dođe do novog. Izgubili smo prvu utakmicu u Kupu Evrope, ne moramo da izgubimo i drugu. Imamo, čak šansu da savladamo Bugare u Sofiji . . . pogotovo ako budu igrali kao protiv Norveške. I Bugari su, kao i mi, u fazi rehabilitacije i dokazivanja, doći će, pretpostavljam, do izražaja njihova goruća želja da baš nas nadigraju. To će biti nemala, naša šansa, a osim toga, u njihovom timu neće igrati dva vrsna centarhalfa, braća Dimitrov. Jedan od njih je povređen, a dogovor je da kad jedan od braće ne igra — ne igra ni drugi. Bugarska odbrana, u celini, kontuzna je i neorganizovana, tražićemo prolaze i verovatno ih naći.

— Naši?

— Biće to sasvim nova formacija u poređenju sa Norveškom. To samo po sebi govori da smo krenuli u radikalne promene, prava je slika i objašnjenje da reprezentaciju stvaramo od fudbalera koji mogu da zadovolje novu koncepciju igre. Bez ikakvog posebnog pritiska na pojedince, bez pobede po svaku cenu. I ako izgubimo od Bugarske nećemo propasti, biće velika dobit, ako iz te igre izvučemo korisne pouke, ako se približimo pravim kvalitetima pojedinaca.

Posle beogradske probe, sa više od 30 izabranika, Todor Veselinović se odlučio za šesnaestoricu, posle samo tri treninga u Pirotu poveśće svoju ekspediciju u Sofiju. Sve na brzinu, bez dugoročnih priprema.

Novi savezni kapiten smatra da su pripreme naših fudbalera čak najduže na svetu, da je u takmičenjima kao što je Kup Evrope prava besmislica držati igrače u karantinu i po 20 dana. Da se profesionalci drugih zemalja okupe na dan utakmice i sjajno igraju! Da su duže pripreme potrebne jedino uoči svetskog prvenstva, zbog složenosti posla na terenu i van njega.

Prema tome, Todor Veselinović, nudi još jednu novinu — dobru igru posle kratkrih priprema. I to s mlađarijom među kojom je i Nenad Stojković — veteran?

— Imam poverenja u izabrane mladiće — uporan je selektor. — Dogovorili smo se kako treba da igraju . . . Ubeđen sam da Svilar, Stojković, Boško Šurovski, Hadžibegić, Radanović, Gudelj, Jerolimov, Trifunović, Deverić, Mance i

VESELINOVIC ZA SVILARA, IVKOVIC HVALI SEBE

Savezni kapiten Todor Veselinovic ostaje pri svome: »Nemamo, u ovom trenutku, pouzdanog golmana, a imamo mnogo talentovanih«. I ljuti se što su »neki novinari« nerealno preneli njegovu izjavu, ispalo je da golmana uopšte nema!

— Pri izboru reprezentativaca — naglašava selektor — oslanjam se na klupski fudbal, a činjenica je da malo golmana u svojim ekipama ne prepušta dres trenutno boljim kolegama. Zna se da treneri nerado zamenjuju golmane, hoću i morem da verujem klupskim stručnjacima, od njih umnogome zavisi kvalitet državnog tima. U Dinamu se smenjuju Ivković i Vlak, u Partizanu Zalad i Stojić, u Hajduku Pudar i Simović, u Crvenoj zvezdi Stojanović i Simeunović, a svi imaju podjednake šanse da se izbore za najboljeg.

Ima zamerki Todoru Veselinoviću što se odlučio baš za Ratka Svilara, pored toliko mladih i perspektivnih — evo njegovog objašnjenja:

— Svilar je, kao golman i kao čovek, izvanredan, prava fudbalska ličnost. Vrlo uticajan na mlade, znanjem i iskustvom mnogo može da pomogne podmlađenoj reprezentaciji.

Tomislav Ivković, međutim, misli drugačije:

— Imam pravo da tvrdim da sam bolji od Svilara, a što je on prvi... stvar je ocene selektora. Ostajem pri svome — najbolji sam golman i treba da branim u seniorskoj reprezentaciji!

KADA ĆE SE VRATITI PETROVIĆ, SUSIC, ZAJEC, SAVIĆ?

Konačno, Todor Veselinović se opredelio za nove ljude u »novom fudbalu«, šta će se, konkretno, dogoditi sa dojučerašnjim nosiocima Miljanićeve igre?

— Opet pogrešno obaveštavanje javnosti — tvrdi Todor Veselinović. — Ponavljam, glasno i jasno — odrekao sam se, sastini, usluga Halilhodžića, Šurjaka i Šljive. Ničim se ne uklapaju u novu koncepciju igre državnog tima, prema tome... nisu nam potrebni! Svi ostali »stranci« i igrači u našim klubovima, mogu s podjednakim pravom da konkurišu za jednu od selekcija, da prelaze iz mlade u seniorsku i obratno. U ovom trenutku, pred susret s Bugarskom, Velimir Zajec nije spreman da podnese veliki teret. Vladimir Petrović, Safet Sušić i Dušan Savić preopterećeni su ličnim problemima. Kad Velimir Zajec stekne potrebnu formu, kad se tri buduća »stranca« rasterete briga i ako u svojim inostranim klubovima dobro zaigraju — vratiće se u reprezentaciju. A možda će to teže ići, možda ćemo u međuvremenu oformiti reprezentaciju bez slobodnih mesta za ranije »zvezde« i »zvezdice«. Fudbal, od danas do sutra, donosi novine i iznenađenja, ko se ne uklopi... ostaće po strani. Uostalom, mnogo je lakše doći do državnog dresa nego u njemu opstati!

SELEKTOR TODOR VESELINOVIĆ POVUKAO JOŠ JEDAN NEOBIČAN POTEZ:

NEMA VIŠE

DUGI I SKUPI PRIPREMA

Pošto je većinu učesnika Mundijala odstranio od dresa sa državnim grbom u interesu »nove igre«, bivši reprezentativac počeo da više poklanja pažnje mladićima željnim igre i ugleda

U svim ulogama — Boško Durovski

Živković mogu da načine podvig. Da Stojić, Pašić, Mlinarić, Mrkela, Jovin, Elzner ... takođe mogu da ostvare dogovoreno. Uklapanje u koncepciju igre nije okov, svakom je dozvoljeno da individualnom inicijativom iskaže poseban kvalitet. Zadatak »čovek na čoveka«, »ulaženje i izlaženje iz zida«, »igra dva centarhalfa« i »dvojica za kontranapad«, specifičan je, ali nikom ne brani da u datom trenutku, prema potrebi, zauzme mesto saigrača, da iz odbrane krene u napad i obratno. Sve treba da se obavi nadigravanjem i ujednačenim, stalnim tempom.

Miljan Miljanić je, takođe, dugo jurio za »našom igrom« — nije stigao do cilja. Todor Veselinović juri za »našom i novom« — kakva je to igra? Po njegovom mišljenju, u proteklih deset godina »naša igra« je dotučena, od nje nema ni pomena. Uzaludna bi bila nastojanja da je vratimo, a »nova igra« — to je nešto sasvim drugo.

— Svima je jasno zašto sam se odrekao usluga Halilhodžića i Šurjaka, nije im jasno — zašto ne pozivam Šljiva — izvanrednog radnika na sredini terena. Pa, da objasnim ... U traženju naše nekadašnje igre, Šljivo je bio jedini od igrača, zadužen da mnogo doprinosi. A baš on je suviše zadržavao loptu na sredini terena, pretežno tražio Petrovića, pa Sušića ili nekog drugog. Sve to znatno je usporavalo igru, navalne akcije tekle su kao usporeni film. Poodavno, od onog jugoslovenskog i najboljeg klasičnog četvorougla: Čajkovski — Boškov — Mitić — Bobek, nemamo osnovu za »našu igru«, i za mene je ona nepovratna. Ni sada nemamo takve ljude, ali ih imamo za našu »novu igru«. Nastojimo da uprostimo i ubrzamo akcije, da se lopta brže i više kreće, da češće dolazi do šutera i golgetera. Da ne bude u timu pojedinaca oko kojih će se lopta besomučno vrteti, kao što se vrtela oko Šljiva i njemu sličnih. Vrtela se i oko Pižona i Sušića. Umesto klasičnog četvorougla, pokušaćemo sa »udarnim trouglom«, tačnije — sa trojicom isturenih napadača. Neka to, uslovno, budu Živković, Mance i Deverić, iako imamo još sijaset igrača njihovih ili približnih mogućnosti.

— Smatrate da ćete takvom novinom uspeti?

— Težiti novom — ništa nije novo, vraćati se starom a lošem — prava je propast. Širom sveta i u fudbalu teže novom, modernijem, niko nikome zbog toga ne seče glavu. Ne isplati se tapkati u mestu ili prepisivati prethodnike, u tom slučaju fudbalski stručnjaci bili bi izlišni.

Još da je Todor Veselinović precizirao vreme koliko je potrebno da se stigne do »nove igre« ...

Ljubomir RISTIĆ

GUDELJ SE NAMETNUO — I ZA KAPITENA!

Sjajnim igrama u Hajduku, Ivan Gudelj se nametnuo selekciji Miljana Miljanića, na Svetskom prvenstvu u Španiji opravdao je poverenje. Bio je, čak, jedan od naših najboljih fudbalera.

Nastavio je istom žestinom i posle Mundijala, proslavio se u navali splitskih »belih« — kao golgeter. U selekciji, protiv Norveške (1:3), takode se mnogo trudio i ostavio solidan utisak ne samo na selektora

I, u trenutku kad je jugoslovenska reprezentacija odjednom ostala bez tri ranija kapitena — Šurjaka, Petrovića i Sušića — mladom Ivanu Gudelju ukazano je poverenje slavnih prethodnika. Zašto baš njemu?

— Ivan Gudelj sa igrama, zalaganjem i ponašanjem nametnuo za kapitensku traku — kaže Todor Veselinović. — Uveden sam da će mu lepo pristajati i da će opravdati naše poverenje.

Pod »tim« Todor Veselinović podrazumeva poverenje Stručnog štaba FSJ, smatra da nije dobro i popularno da kapitena reprezentacije biraju — reprezentativci!

U vreme kad se često daju neodmerene izjave i kad se mnogi ističu neskromnošću, Milivoj Bračun iz Dinama ide drugim putem:

NISAM NAJBOLJI DESNI BEK PRVE LIGE

Stručnjaci govore drugačije, a savezni kapiten Todor Veselinović pozvao ga je u državni tim za susret u Sofiji

UKRATKO — na terenu je »osica«, van terena »jagnje«. To bi, slikovito rečeno, bio Milivoj Bračun, dinamovac i doskorašnji reprezentativac. Nenametljivo, jedva čujno priča da je profesionalac postao »sasvim slučajno«, posle jedne igre u malom fudbalu. Preporučili su ga tadašnjem treneru Dinama, Ivanu Đalmi Markoviću, kod koga je samo 15 minuta nosio dres prvotimca, protiv Hajduka.

Otkad je »plave« iz Maksimira preuzeo Miroslav Ćiro Blažević, ne skida »dvojku«, već 150 puta branio je boje zagrebačkog kluba. Vrlo uspešno, iako je u svemu morao da prevaziđe svog prethodnika u dresu, reprezentativca Ismeta Hadžića.

I fudbal i studije

Za meteorski uspeh od 1980. Milivoj Bračun je zahvalan prvenstveno svojim trenerima Blaževiću i Belinu, s njima je, kaže, najviše radio i od njih najviše naučio. Prethodno je igrao u nižerazrednom zagrebačkom TPK (Tvornica parnih kotlova) i redovno studirao, dolaskom u Dinamo više se orijentisao na fudbal. Ipak, ne u meri koja ga odvaja od polaganja ispita na VŠFK:

— Igranje fudbala i učenje shvatio sam kao podjednaku obavezu, zato što pre dolaska u veliki klub nisam ni pomišljao da ću ikad živeti od sporta. To ubeđenje sam zadržao, smatram da samo izuzetni asovi mogu fudbalom da osiguraju svoju i porodičnu egzistenciju. Na četvrtoj sam godini studija, ne mislim i ne želim da zapostavim školovanje, mada isključivo prihodim od fudbala. Supruga, Nevenka, je zaposlena, imamo sina Danijela i kćerku Ivanu, koristimo stan mojih roditelja. Nije nam loše. Decu nam čuva tašta, moja majka, Dragica. Ona živi u Koprivnici, otac je umro . . .

I pored velikih profesionalnih obaveza, Milivoj Bračun ima vremena za decu, neretko pomaže u kućnim poslovima. Prošeta mališane, nešto nabavi za kuću. Osim učenju, slobodno vreme isključivo posvećuje porodici. Kad nije na putu i u karantinu, hrani se kod kuće, zadovoljan je kulinarskim majstorijama tašte i supruge.

Oštar? Ne grubi

Milivoja Bračuna bije glas grubijana, on to poriče:

— Tačno je da sam zaradio više »crvenih« nego »žutih« kartona, nije tačno da igram preoštro, naročito ne grubo. Fudbal je igra dokazivanja, na momente oštra, zahtevi kluba i navijača preveliki. Moja je obaveza da dobro čuvam suparničku »jedanaesticu«, tu obavezu moram da obavim. U prevelikoj želji izvršavanja obaveza i dokazivanja, čovek se zaboravi, to se i meni događalo. Sada više ne, stekao sam iskustvo u igri, ne moram uzaludno da trošim snagu. Po opštim shvatanjima, bek bez oštrine nije bek. Držim se tog pravila samo u dozvoljenim granicama, nikog nisam namerno povredio.

Upornost u obavljanju konkretnih zadataka posebno krasi Milivoja Bračuna, po rečima svog trenera Miroslava Blaževića i selektora Todora Veselinovića — baš ta osobina dovela ga je do dresa najdražih boja. Da li će ga sačuvati, da li će se ustaliti među reprezentativcima?

— Moje je da igram — snebiva se Milivoj Bračun. — Drugi su zaduženi i plaćeni da stvaraju reprezentativce i reprezentaciju. Želim, naravno, da se zadržim u državnom timu, to žele i svi desni bekovi prve lige . . . Ne znam ko je najbolji, ja . . . nisam! Ne plašim se ni jednog navalnog igrača, mali rastom više mi odgovaraju, najviše muka zadao mi je Tuzlak Dževad Šećerbegović. Zna konkretno šta hoće, mnogo se kreće, dugačkim korakom i sa svih pozicija.

Do isteka ugovora s Dinamom, 1984, imaće 27 godina. Šta potom?

— Srećan sam što igram u šampionskom timu Ćire Blaževića i Velimira Zajeca, što živim u sredini koja me poštuje i koju poštujem. Po sadašnjim uslovima, ne bi bilo razloga da napustim Dinamo, u inostranstvo će me jedino oterati prevelika hajka na fudbal i fudbalere. Tačno je da mi, profesionalci, dobro zarađujemo kad dobro igramo, tvrdim — mnogi više zarađuju i bez naročitog rada! Ovaj tim Dinama stekao je iskustvo i za Evropu, juriša na šampionsku titulu . . . ne želim da propustim životnu šansu . . . Ako ostanem među najboljim dinamovcima, opstaću, verujem, i među Veselinovićevim izabranicima.

Samo vreme može da potvrdi ili opovrgne mišljenje Milivoja Bračuna o sebi i Dinamu.

Lj. R.

DŽEVAD ŠEĆERBEGOVIĆ PONOVO NA SPISKU SELEKTORA:

JEDAN NOVI ŠEĆER

Najbolji fudbaler Slobode veruje da ima mesta u timu za naredne susrete reprezentacije

SELEKTOR jedne otpisuje, druge vraća u državni tim. Za Sušića, Petrovića, Savića i još nekolicinu, verovatno su vrata državnog tima na narednim mečevima zatvorena. Međutim, ima pojedinih fudbalera koje Toza polako, ali sigurno približava dresu najdražih boja. Takav zaključak se nameće naročito posle susreta »plavih« i »belih«, kandidata za sastav državnog tima. Jer, levo krilo tuzlanske Slobode, Dževad Šećerbegović, oduševio je malobrojne gledaoce i bio jedina zapažena ličnost selektivnog susreta.

Brz, neuhvatljiv i što je prijatno iznenadilo — izuzetno borben, trčao je ne samo po levom krilu, već je »špartao« i sredinom terena. Vraćao se svom golu, uklizavao, ukratko — bio je nerešiva zahonetka upravo za većinu selektorovih izabranika za susret sa Bugarskom.

Odmah posle susreta, vidno raspoložen, »Šećer« je započeo svoju fudbalsku priču. Toliko kvalitetan igrač, a toliko kontradiktornosti u karijeri nije zabeleženo u mlađoj generaciji naših fudbalera. Koliko je samo puta pisano da Dževad Šećerbegović ne živi sportskim načinom života, da isuviše puši, pije, izostaje sa treninga. Žalili su se ljudi iz Tuzle, međutim, niko nikada su iz Tušnja nije osporavao kvalitet i visoko fudbalsko znanje.

— Priznajem bilo je svega i svačega u mojoj karijeri — započinje razgovor najbolji fudbaler Slobde. — Pušio sam drugovao i sa čašicom, lutao van sportskih normi. Sad je sve druga priča. Dobre igre u prvenstvu nisu slučajne. Duvan sam odbacio, piće takođe. Predao sam se porodici i fudbalu. Oženjen čovek sasvim drugačije rezonuje nego mladić, ponet društvom. Sad jedva čekam povratak kući, u zagrljaj sina.

Dugo je bio bolestan, opravak težak, a povratak na teren propraćen je aplauzom svih istinskih ljubitelja fudbala. Da li je, posle tolike pauze i lutanja, pred navijačima novi Dževad Šećerbegović?

— Jeste, drugi, potpuno nov čovek, željan fudbala! Kao dečak kad počinje. To me raduje, taj istinski povratak lopti.

— I reprezentaciji?

— Todor Veselinović me proverava, od njega zavisi da li će me zvati. Moje je samo da na terenu pružam što više mogu.

Ipak, misli li Dževad Šećerbegović da može zaigrati u meču sa Bugarskom. Ima li mesta u timu?

»Šećer« munjevito, kao kad prodire levom stranom terena, govori:

— Mogao bih igrati i nadam se da će me selektor postaviti u tim. Bio bih srećan, jer bi to značilo moj konačni povratak u izabrani tim. Ako se gleda forma i sve ostalo mislim da ne bih razočarao. Možda je današnja igra otvorila vrata A-tima.

Još 1977. debitovao je u državnom timu. Od turneje po Meksiku, do danas, deset puta je oblačio dres sa buktinjama. Duge pauze umnogome su omele fudbalski razvoj darovitog 27-godišnjaka. Stručnjaci su odavno u njemu videli »plavu« jedanaesticu, ali do uspona nije došlo. Danas je vidljivo da se vraća na pravi put:

— To mi je poslednja šansa, želim je kao nikad do sada, svestan obaveza i zadataka. Bilo kakvi da su, u novom izdanju mogu ih doslovce i lako ispuniti.

Nije odigrao sve utakmice ove jeseni za Slobodu, ali kad je igrao, bio je prvi čovek na terenu. Šta može Sloboda da uradi u prvenstvu?

— Nismo nikad bili klub bolesnih ambicija, a dali smo toliko kvalitetnih pojedinaca. I ove godine plasman u sredini tabele biće još jedna potvrda višegodišnjeg kvaliteta. Takav je Tušanj, neiscrpan izvor talenata.

Kad se povede reč o favoritima za prvo mesto, najviše šansi daje Partizanu:

— Igraju dobro ove jeseni, sviđaju mi se. Ne bi me iznenadilo da osvoje titulu, iako će borba članova »velike četvorke« biti ogorčena.

O rezultatima reprezentacije:

— Oslo je već iza nas, u Sofiji možemo dobro proći. Valjda će i nas nekad sreća ogrejati. Bugari jesu jaki, naročito na svom terenu, ali to ne znači da im ne možemo doskočiti. Nisu šanse izgubljene za prvo mesto u grupi. Još smo prvi favoriti.

Razmišlja kao i drugi o završetku karijere u nekom inostranom klubu. Ali, pre toga mora se dobrim igrama odužiti ne samo Slobodi, već i Tozi Veselinoviću:

— Jedan novi »Šećer« razmišlja o plavom dresu. Odagnao sam sve zablude shvatajući što su ljubav i pravi život. A ukaže li se prilika u Sofiji, promašaja neće biti!

Probojnost, brzina, džajićevski centaršutevi stvaranje šansi — ima sve odlike igrača na krilnim pozicijama, i te kako potrebnih. Pred put u Španiju, Miljanić je izostavio Mlinarića iako je je briljirao na utakmici između »Španaca« i selekcije novinara. To su bivšem selektoru mnogi zamerili, a Ćiro Blažević je prvi izjavio da je Miljanić morao poslušati »glas naroda«. Posle Tozine izborne utakmice »glas naroda« i većeg broja fudbalskih trenera našao se na strani Dževada Šećerbegovića. Novog »Šećera«. Možda će Bugarima biti gorak, a nama sladak? Uostalom, kad Dževad Šećerbegović dobro igra, slađe poslastice nema. Ne samo za njegovu Tuzlu.

Budimir CVETIĆ

ČEŠKANJE, MASIRANJE, ZEVANJE...

KAKO STIŽU TAJNI SIGNALI OD POMOĆNOG DO GLAVNOG SUDIJE

JESTE li ikad zapazili kako se pomoćni sudija češka po glavi, najčešće po potiljku? Jeste li primetili kako je prislonio prste na srce, kao da ga masira? Jeste li videli kako stavlja dlan na usta, kao da želi da pokrije zevanje?

Ako ste videli nešto tako ili slično, onda znajte da se sudija u tom trenutku ne češka po potiljku, niti masira srce, a ponajmanje mu se u tome trenutku zeva. Značaj tih gestova je sasvim druge prirode.

On — pomoćni sudija — tako se sporazumeva sa glavnim sudijom! To su neki njihovi tajni znakovi preciznog značenja. Tom tajnom azbukom, pomoćni sudija upozorava glavnog sudiju o onome što je video (ili nije video), što je čuo (ili nije čuo) u tom trenutku — kad se češka po glavi, kad prstima masira srce ili kad dlanom pokriva usne.

● **Kakve veze ima psovka sa zevanjem?**

— Da vam dešifrujemo te znakove, da vam objasnimo tri tajne šifre.

● Ako se pomoćni sudija češka po glavi, onda je to znak da želi nešto važno da saopšti glavnom sudiji.

● Ako prstima masira srce, onda je to znak da glavni sudija ne bi trebalo da dosudi prekršaj pošto se (po njegovoj proceni), nije desilo ništa zbog čega bi trebalo da se dosudi prekršaj.

● Ako dlanom prekrije usta, kao da zeva, onda to znači da sa klupe za rezervne igrače stižu uvrede na račun sudijske ekipe.

Te male, ali značajne sudijske tajne, obelodanjene su u javnosti na nedavnom sastanku italijanskih sudija u Varezeu. Naravno, sasvim je jasno da to nisu opšte priznati sudijski znakovi, već su sasvim privatnog karaktera. Stvar njihovog dogovora, od slučaja do slučaja.

No, italijanski novinari tvrde da je nezvanično sporazumevanje šiframa bilo dosta rašireno u Italiji, a ima tvrdnji da su Italijani to preuzeli od Engleza, a Englezi od Nemaca.

Ako se i prihvati kao tačno da znakovi zaista imaju rasprostranjeno dejstvo čak i među internacionalnim sudijama, ipak treba biti siguran da i sudije (i glavne i pokrajne) odmah menjaju šifre čim posumnjaju da je neko od trenera, novinara ili igrača ušao u njihove tajne.

● **Šta znači zastavica iza leđa?**

— Osim češkanja, masiranja i zevanja, otkrićemo vam još nekoliko tajnih znakova kojim sudijski pomoćnici pomažu svojim šefovima.

● Ako se zastavica stavi iza leđa, onda je to znak da pokrajinji sudija nije dobro video situaciju, pa ne savetuje ništa.

● Ako se podbočio levom rukom, a desnom drži zastavicu odmaknutu udesno, to je znak da je prekršaj bio van šesnaesterca.

● Ako se podbočio desnom rukom, a zastavicu drži u levoj ruci, pokazujući udesno, onda je to (po njegovom mišljenju i savetu) prekršaj unutar šesnaesterca, dakle penal!

Prikazali smo samo šest šifrovanih tajni sudijske trojke, ali budite sigurni da je taj broj mnogo veći. Sve zavisi, svakako, od toga da li je sudijska trojka uigrana celina, da li je posvetila više ili manje vremena dogovaranju, uvežbavanju i raspravljanju o znakovima.

● **Da li je i na Mundijalu bilo šifri?**

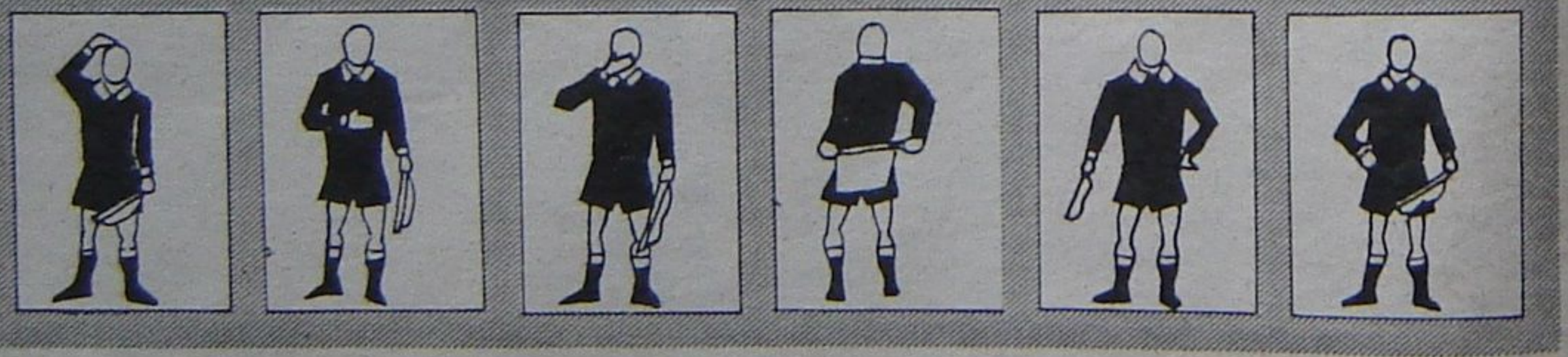
— Tokom sudijskog savetovanja u Varezeu, mogla su se čuti i uveravanja da je i na ovogodišnjem Mundijalu u Španiji, šifrovana saradnja bila vrlo razvijena. Čak i da su mundijalski najviši funkcioneri ohrabrivali sudije da stvore šifrovanu azbuku sporazumevanja. Šta više, tvrdi se da su crteži napravljeni baš na Mundijalu, inspirisani događajima u Španiji.

No, među znakovima, jedini gest koji nije uspeo da se dešifruje odnosi se na izjavu — »pogrešio sam«. To se, uostalom, nije ni moglo otkriti, jer, ko je danas spreman da prizna svoju krivicu? A možda taj znak i ne postoji...

Darko ŠARENAC

Nema šifre: Krmpotić protestuje

Posle nerešene igre »večitih rivala«

DINAMO PONOVO PREUZEO VOĐSTVO

Izjednačenost prvoligaške konkurencije predznak neizvesnosti ishoda današnjih susreta osmine finala Kupa Jugoslavije

CENTRALNI događaj 14. runde prvoligaškog prvenstva, svakako, bio je duel »večitih rivala«, Crvene zvezde i Partizana. Do početka meča vladalo je uverenje da je, bez obzira što se igra na »Marakani«, dakle na terenu Crvene zvezde, Partizan favorit. Povod takvom uverenju bile su trenutne pozicije dva tima, uspešne njihove igre u odnosu na druge prvoligaše, uspon forme u poslednje vreme.

U takvoj situaciji Partizanu su pripadale sve počasti. Stabilizacijom i standardizovanjem ekipe, »crveno-beli« su postigli uspešnije rezultate, pa im dalja konkurencija za najbolji plasman nije bila više Crvena zvezda (kao ni ovoga puta) već Dinamo koga je nedelju — dva dana ranije stigao i prestigao na tabeli. Meč sa Crvenom zvezdom, dakle, Partizan je gledao kroz prizmu održavanja stanja kvo sa Dinamom, odnosno, da se i dalje održi na vrhu i ispred Dinama.

Crvenoj zvezdi, promenljiva forma u prvenstvu, favorizovanje Partizana je odgovaralo, jer je mogla da nastupi bez grča, zebnje i straha. Pobeda bi je, doduše, podigla iznad »srednjih timova«, a eventualnim porazom, samo bi se zadržala tamo gde je i bila.

U tom svetlu se meč i odvijao. Okončan je nerešenim ishodom, a obe ekipe su imale svoje »uspešno vreme«. Partizan prvi deo igre, dok je domaćin u nastavku bio dominantniji i napadački usmereniji. Bio je doduše na to prinuđen s obzirom da je protivnik vodio, a drugo, u tom delu igre je Partizan igrao dezorganizovanije, jer nije bilo Vukotića (zamenjen), organizatora i kreatora svih akcija svoga tima. Nove i mlade snage, Dimitrijević i Popović, nisu mogli uspešno da zamene iskusnog i visprenog Vukotića. Za to vreme, Crvena zvezda je sve više pojačavala tempo, pa je posle izjednačenja, bila čak i bliže pobedi. Da je Repčić, kojim slučajem, iskoristio ukazanu šansu u 72. minutu, »crveno-beli« bi slavili pobedu. Ona ne bi bila nezasluženа, iako su simpatizeri Crvene zvezde, tokom prvog dela strahovali da će njihovi ljubimci biti poraženi. Ipak, partneri mogu da budu zadovoljni i podelom poena, a i igrom. Stiče se utisak, da ni brojni posetioci meča ne bi trebalo da zažale što su prisustvovali, jer su igra, pojedini potezi, pa i zalaganje, bili na visini renomea protivnika.

Nerešenim ishodom »večitih rivala«, a i rezultatima ostalih utakmica 14. kola, došlo je do izvesnih izmena i na vrhu, a i pri vrhu. Prvu promenu su obavili Partizan i Dinamo, a drugu Hajduk i Budućnost. U prvom slučaju, Dinamo je, osvojivši oba boda u igri sa Veležom (3:1), ponovo zauzeo čelo tabele, ali sada sa bodom više od Partizana.

Drugu smenu su obavili direktni partneri proteklog kola, Budućnost i Hajduk. Pobedom od 1:0, Titograđani, bodom manje od Hajduka, sada su zauzeli treće mesto i još jednom potvrdili visoke kvalitete. Pre svih da u mladim zamenicima starijih, mogu potražiti oslonce sa punom sigurnošću.

Pored tri pomenuta meča 14. runde, vredno je istaći i susret sarajevskih ligaša. Mlađi i manje renomirani Željezničar savladao je Sarajevo i dokazao da se, ne samo može ravnopravno nositi sa ekipom koja trenutno sa velikim uspehom sudeluje u Kupu Uefa, već i da je nadigra i pobedi.

Pobede Radničkog i vinkovačkog Dinama, takođe, mogu se smatrati zapaženim, jer su za protivnike imali Vardar i Rijeku, timove, koji u svakom meču pružaju maksimum, boreći se za svaki bod.

Najzad, dok su Sloboda i Galenika podelile bodove u Tuzli, Olimpija i OFK Beograd su na svojim terenima odneli bodove. Doduše minimalnim rezultatima, ali ipak zasluženo.

Ukupno uzev, rezultati 14. runde nacionalnog prvenstva su pokazali izjednačenost prvoligaške konkurencije. To utoliko više izaziva interesovanje za današnje mečeve osmine Kupa Jugoslavije. Utoliko pre, što će timovi koji su u prvenstvu loše prošli i loše prolaze, tražiti izlaz i utehu u Kupu Jugoslavije. Uspešniji će nastojati da se i dalje dokazuju. Takve šanse, danas se ukazuju sledećim parovima: Dinamo — Velež i Hajduk — Budućnost (bili su partneri i u 14. rundi prvenstva, ovog puta je Hajduk domaćin), zatim Crvena zvezda — Rijeka, Sarajevo — Rabotnički, Sloboda — Partizan, Vardar — Vojvodina, OFK Beograd — Galenika i Olimpija — Orijent.

Da je Repčić iskoristio ovu šansu, ishod »večitih rivala« ne bi bio nerešen — 1:1

NEKA SE STIDE NEKI DRUGI LJUDI

GOJKO ZEC, LIČNOST NA NIŠANU JAVNOSTI

»Ne ponosim se trenucima slabosti u sudu, jer sam uvek sve životne nevolje i iskušenja dočekivao na nogama«

GOJKO Zec u sudskoj hronici — to je ozbiljna novost jugoslovenskog fudbala. Gojko Zec u Budućnosti, Partizanu, Crvenoj zvezdi ili u OFK Beogradu, to više nije nikakva novost. Ne bi bila nikakva senzacija ni da je izabran za saveznog kapitena, jer već punih 19 godina vodi jugoslovenske prvoligaške klubove putevima uspeha i u tome je svojevrstan rekorder. To ni jednom drugom jugoslovenskom fudbalskom stručnjaku nije pošlo za rukom... Ako se podatak ozbiljnije pogleda, drugačije nije ni moglo biti, jer je svako ko u Jugoslaviji stekne renome fudbalskog učitelja koristio prvu priliku da ode u inostranstvo i unovči znanje i reputaciju. Jedan je uvek ostajao na balkanskoj vetrometini jugoslovenskog fudbala, iako prezimenom ne navodi na razmišljanje da se radi o izuzetno hrabrom čoveku. Možda Gojko Zec nije hrabar, možda bi mu prezime dobro pristajalo i kao ime, ali nepobitno je da je nehajno odbacivao razgovore o stotinama hiljada dolara i da je strpljivo podnosio sve nedaće skučenih mogućnosti jugoslovenskog fudbala.

I tako, umesto da je u nekoj svetskoj fudbalskoj provinciji odradio dva-tri devizna mandata i zaradio novac, a sad bistrio fudbalsku politiku za svojim stolom u »Maderi« i zidao kuću na moru, Gojko Zec se našao u ulozi svedoka, pa i optuženog, za fudbalske malverzacije. Baš neobično!

Kako da se to dogodi baš Gojku Zecu, a prati ga glas da je daroviti maher, da ga niko ne može prevariti na fudbalskom polju, ni u fudbalskom podzemlju. Prati ga glas i da se snalazi u svakoj prilici, da je vešt da kupi i proda fudbalske bodove, a sad, zbunjuje se pred unakrsnim ispitivanjem u sudu i pada u nesvest od očajanja što je, navodno, uhvaćen u sve četiri...

— Da sam zaista takav čovek, da sam zaista skoro dve decenije tako radio, vreme bi bilo da najzad dolijam i sednem pred lice pravde — kaže Gojko Zec. — Istina je, međutim, prozaičnija. Nisam pao u nesvest od straha, ili zato što nisam umeo da odgovaram na pitanje sudije, već zato što sam tih dana bio bolestan. Oboleo sam od stomačnog gripa, nekoliko dana pre suđenja, osećao sam se iznemoglim i po savetu lekara trebalo je da ležim u krevetu.

Da se ne bi reklo da za Gojka Zeca nema zakona i da je namerno izbegao da izide pred lice pravde, ustao je iz kreveta i došao sudnicu:

— Dugo sam čekao da svedočim, bila je vrućina, u sudnici sparno i zagušljivo, a istini za volju — nisam se baš prijatno ni osećao u napetoj i naelektrisanoj atmosferi. Neki ljudi su me posmatrali podsmešljivo, neki nisu ni krili da bi me rado videli na optuženičkoj klupi. I u jednom trenutku zamutilo mi se pred o-

čima i osvestio sam se tek kad su neki dobronamerni ljudi počeli da mi ukazuju pomoć u susednoj prostoriji. Priznajem, ne ponosim se trenucima slabosti, jer uvek sam sve životne nevolje i iskušenja dočekivao na nogama. Sigurno, bolje i logičnije bih odgovarao na sva pitanja da sam bio zdrav.

Priča o Gojku Zecu današnjih dana ne bi bila istinita kad ne bi obuhvatala i milione, dobijene ispod ruke i mimo zakona o Budućnosti, Crvenoj zvezdi i OFK Beogradu:

— Zarekao sam se da o tome ne govorim, rekao sam da ću sve što treba da pričam, ispričati na sudu. Međutim, niko nije pobegao od svoje sudbine, pa ni ja od svoje prošlosti i rada u mnogim ligaškim klubovima. Iako sam sa priličnim iznenađenjem zaključio da mi većina poznanika veruje, iako imam na stotine ponuda da ljudi svedoče u moju korist, iako me svi moji bivši klubovi najsvesrdnije podržavaju, vidim da računicu moram izvesti do kraja. I bez pomoći suda.

A računica je jasna i na stranicama nalaza SDK deluje kao teška optužba. Bezmalo, Gojko Zec je menjao klubove kao odela i pošto bi pokupio milione, odlazio na drugo mesto.

O novcu u Budućnosti:

— Radi se o 20 miliona i ukratko to je deo duga, deo premija i deo nagrada. Ljudi u Budućnosti kažu da će sve dokazati, čak su se ponudili da dođu u sud i iznesu istinu. Oni su u početku nastojanja SDK shvatali kao dobru šalu o našem fudbalu, sad su se uozbiljili i verujem da će istinu isterati na čistinu. A ako neko pita, ja sam u Titogradu, u dva navrata, živeo skromnije od svih svojih prethodnika. Nisam boravio u hotelu, već u iznajmljenom stančiću u centru grada. Jeste, Budućnost je kupila nešto nameštaja, ali sve što je kupljeno, ostalo je u stanu — do poslednje čaše. Poneo sam samo dugove, ali pošto smo se rastali kao ljudi i kao prijatelji, nikad nisam insistirao da se poravnamo. Koliko sam imao uspeha u radu, nije potrebno sada spominjati.

Drugi put, kad se Gojko Zec obreo u Titogradu, sve je dogovoreno na nivou klupskih uprava. Budućnost je zatražila od Crvene zvezde da pošalje Gojka Zeca da pomogne da se klub održi u saveznoj ligi. Crvena zvezda se saglasila. Sačinjen je ugovor i sva plaćanja su marljivo ubeležena na papir.

— Srećom, čuvam ugovor i taj period moje trenerske karijere mi zadaje najmanje brige. Ja sam ljudima uvek verovao na reč, uvek je stisak ruke bio važniji od pečata, pa je čista slučajnost da sam taj papir sačuvao. Rado ću ga pokazati. I videće se da nisam bio »pijani milioner«, već da sam za rad od jutra do večeri i u poređenju sa zaradama drugih, manje uspešnijih trenera, u stvari bio mizerno plaćen...

O novcu u Crvenoj zvezdi:

— U nalazu SDK piše da je Crvena zvezda, za rešavanje mog stambenog problema, uplatila OFK Beograd 30 miliona starih dinara. To je tačno, ni to niko ne poriče. Istina je, takođe, da od Crvene zvezde nisam tražio stan, već da mi plati proširenje za jednu sobu. To sam i dobio. Ja nisam, kao neki tražio stan, kao igrač i kao trener, da bih ga ostavio sinu ili svastici, ja sam tražio samo ono što mi je potrebno. I to se može proveriti.

Proveriti se može, kaže Gojko Zec, i šta je uradio u Crvenoj zvezdi — za jednu sobu u novogradnji:

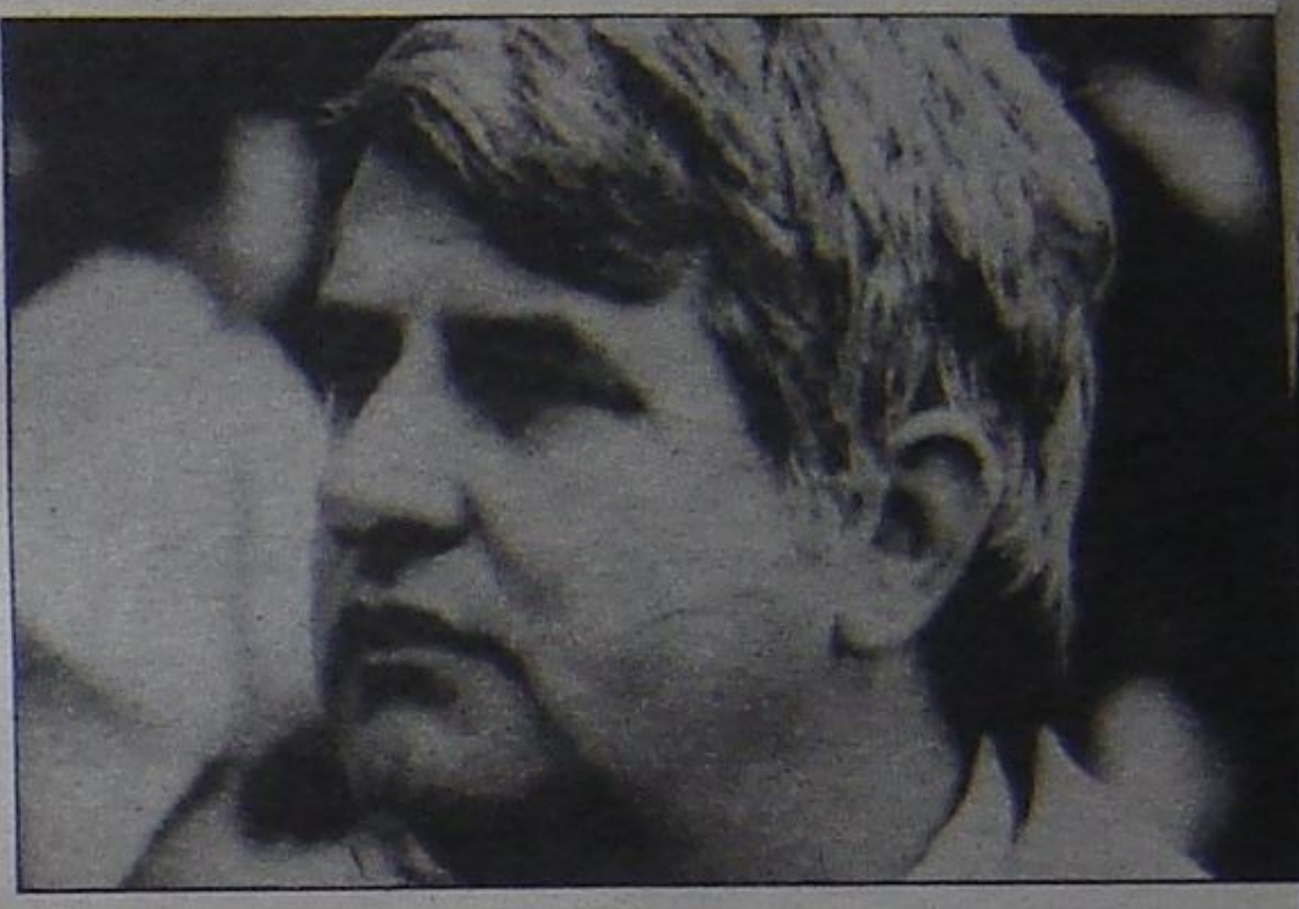
— Ljudi se sećaju kako je izgledala Crvena zvezda posle odlaska Miljana Miljanića. Kad je otišao, nastupilo je rasulo. Ja sam se hvatao za glavu, ali nikom nisam govorio o svojim mukama i morama. Radio sam i ćutao. I ostavio sam za sobom uspehe, red i sređene odnose. I nije tako bilo samo u Crvenoj zvezdi, najlakše je voditi klub posle Gojka Zeca! Tako je bilo u svakoj sredini. Moj naslednik nije trebalo ništa da doda ni da oduzme, već samo da bere plodove uspeha. To možda nije skromno, ali je potrebno reći u vreme kad ljudi iz šićardžijske računice i puste zavidljivosti žele da komšiji crkne krava. Ma, ne samo krava, već da mu se sve zatre!

O novcu u OFK Beograd:

— To je najsvežiji slučaj, o tome će još biti reči i zato ne bih želeo da o tome kažem nešto više. Uostalom, o tome se blagovremeno izjasnilo Predsedništvo kluba, o tome su se izjasnili najviđeniji klupski rukovodioci. Zašto bi oni, ugledni ljudi našeg društva, uzimali mene u zaštitu po svaku cenu, ako sam lopov, ako sam krao i varao? Pokažite mi ko bi to uradio iz čiste naklonosti? Novac o kome je reč nije kod mene, to mogu i hoću da kažem, a za krađe i neopravdano bogaćenje neka se stide i crvene neki drugi ljudi. Sa više putera na glavi! Ja nemam ništa skriveno, sve što posedujem nalazi se u zemlji, vodi se na moje ime i ja za to odgovaram. Ne, to me ne ljuti, ljuti me što neki ljudi, sa puno prekršaja u biografiji, uzimaju sebi slobodu da mi sude u čaršiji. Znam ih kao švercere i sitne konjokradice, teško ih danas prepoznajem kad pokušavaju da procenjuju postupke drugih.

Gojko Zec, proglašavan najvećim kupcem i prodavcem bodova u jugoslovenskom fudbalu, pokušava da se svemu slatko nasmeje:

— Ma, to pričaju neznalice! Ljudi do guše u problemima fudbala, znaju koliko je teško kupiti ili prodati bod. Treba da se sporazumeju dve uprave, dva stručna štaba, dva tima, dve klupe rezervnih igrača. Da se sporazumeju i da niko o tome ne progovori ni reč, da niko na tribinama ne vidi podvalu. Gde to ima! Ja moram tome da se smejem, a smejem se i zato što sam davno odustao od toga da razuveravam ljude, jer uvek kad sam pokušavao da budem bolji trgovac nego trener, gubio sam utakmice. Sudija Mihailo Šalnović je moj prijatelj, sudio mi je mnoge važne utakmice i mislim da je kadkad želeo da mi pomogne kad mi je

gorelo pod nogama. I šta se zbilo: ni jednu utakmicu, koju je vodio Mihailo Šalnović, nisam dobio! Eto, takva je stvarnost našeg fudbala.

I još reč-dve o laži ranju:

— Pokažite mi igrača koji pristaje da izgubi utakmicu. U krvi je našeg čoveka da se u takvim trenucima inati i pokušava da po svaku cenu obori dogovor nekih moćnika. Želi da to obori zato što njega niko nije pitao. Ja sam strog prema igračima, ali su mi na srcu i moram da ih štitim. Najlakše je reći da su igrači nepošteni i gramzivi. Većina tih mladih ljudi su neiskvareni, sa jakim osećanjem časti. Ponosni su, ali ranjivi. Ako ih jednom nateraš da izgube utakmicu, sudruštvu izliferuješ prevaranta ili tradan možeš da pakuješ kofere. Od trenerskog autoriteta nije ostalo ništa. E tu je važan pedagoški rad u fudbalu. Možeš da časnog čoveka. Što se mene tiče, zna se ko su moji učenici. Oni igraju fudbal širom Jugoslavije.

O čašćavanju novinara, večerinkama:

— Pomenuto je da sam čašćavao neke novinare, a ja kažem da to nisu samo novinari, već i moji drugovi iz detinjstva. Neki, sa kojima se češće sastajem, ljute se što nisu spomenuti i žele da ispričaju kako se to čašćavamo. Ja ne bih o tome pričao. Pitajte kelnere, oni će za pet minuta imenovati sve beogradske lopove. Oni znaju ko plaća račune, kako se ko ponaša. Drugačije se plaća s mukom zarađenim novcem, drugačije ukradenim, to nije duboka psihologija. Jeste, ja imam tu rđavu osobinu da želim sve da platim i mnogim ljudima sam zato dodijao, ali to se bar zna u restoranu na stadionu na Karaburmi.

O trenerskoj sudbini:

— Ako Crvena zvezda gubi — kriv je trener. Ako pobeđuje — slave se igrači! Jednog dana se otimaju da ti pruže ruku, drugog dana, dobacuju, pljuju, vređaju. Samo fudbalskom treneru mogu ljudi nekažnjeno i na javnom mestu da psuju majku, da ga nazivaju mangupom, lopovom, budalom, idiotom. A fudbalski trener mora uvek da ćuti, da bude dobro vaspitan, da se smeška, da se ulaguje. Sudija može da kaže treneru sve što mu padne na pamet, a ako mu odgovoriš, šalje te na Disciplinski sud. Novinar može da o tebi ispreda najcrnje laži, a ako mu se suprotstaviš — stavlja te na crnu listu. Svaki član uprave, pošto je odspavao kod kuće i došao na stadion da rukovodi, može da ti kaže da nisi dobro sastavio tim, da nisi dobro vodio utakmicu. A kad ga pitaš zašto mu preduzeće propada, ili zašto mu radnici žive od minimalnog dohotka, proglašavaju te neprijateljem društva, uskraćuju pravo na rad. Eto, to je profesija — fudbalski trener. To, a ne milioni, provodi.

Ljudi, uvereni da je Gojko Zec na ivici nervnog sloma, da je jednom nogom na robiji, čude se ovih dana kad ga sretnu na ulici: deluje obično, raspoloženo. Da li je to vešta maska fudbalskog arlekina ili pomirenost sa sudbinom? Da li je Gojko Zec zaista naivni zec ili lukava lisica, da li ga je društvo opravdano stavilo na krst i od njega pravi streljačku metu?

Naredne nedelje pokazaće šta je istina. Dobro upućeni tvrde — videće se i jedna malo poznata osobina Gojka Zeca da za račun prijateljstva prihvata da nosi tuđe krivice. Naravno, te glasine nije želeo da potvrdi.

Zaista, šta je Gojko Zec — naivni zec ili lukava lisica?

VI. N.

RECEPT ZA USPEH NA MUNDIJALU NALAZIO SE U SVAKOJ APOTECI

MUDROST IZ PADOVE

DRIBLINZI kao da više nisu važni, ni parade, ni taktika ni tehnika, ni Paolo Rosi ni Dino Zof! Kao da nije važno ni s kim igraš, a čak ni kako igraš. Jedino je važno — naravno rečeno uz ironični osmeh — da se uzme prava količina jednog medicinskog preparata, posle toga se odmah otvara put do fudbalskog Olimpa, do titule svetskog šampiona.

Tokom prošlog meseca, čitava svetska sportska štampa, a i jugoslovenska, objavila je više napisa o jednom zagonetnom medicinskom preparatu — navodno ključu Bearcotovog uspeha u Španiji.

Iz većine komentara kao da je izbijao uzdah: »Eh da smo mi to znali!«

Takvih uzdaha bilo je najviše u Španiji — danima se o tajanstvenom preparatu pisalo nadugačko i naširoko.

Karnitina i »karnitene«

Karnitina je supstanca u čovekovom organizmu (proizvod jetre), a »karnitene« je medicinski preparat koji nadoknađuje eventualni nedostatak karnitine.

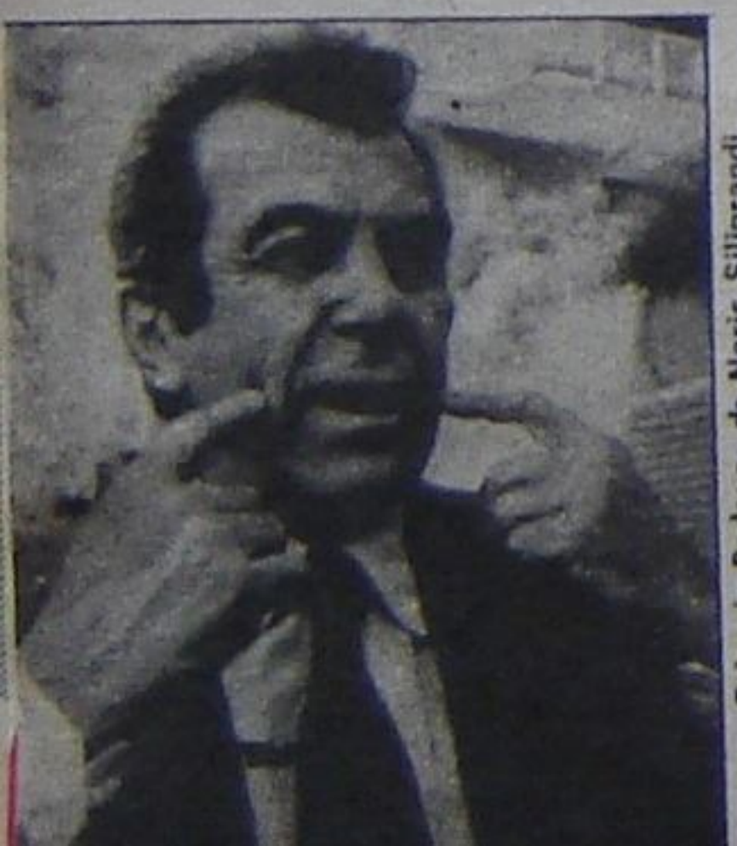
No, ostavimo uzdahe, evo prave istine o preparatu. On se može kupiti u svakoj italijanskoj apoteci pod imenom »karnitene«, u ukusno izrađenoj kutiji, po sasvim pristupačnoj ceni. Može se kupiti i u Španiji, u čitavoj Evropi i u Americi.

Možda samo pod drugim imenom, ali sa istim ili sličnim odlikama. Čak i kod nas se prodaje preparat sa sličnim svojstvima — »gamibetal«.

Svako je, dakle, mogao da kupi i primeni lekoviti preparat. Pitanje je, naravno, da li bi svi mogli da osvoje titulu šampiona na Mundijalu 1982.

Bravo, karnitina: radost širee i Antonjonija na Mundijalu

Tajna iz Padove: dr Noris Siliprandi

Preparat »karnitene« pomaže samo šampionima, a neznalice, čak i da su čuli za njegovo blagotvorno dejstvo, ne bi nikako mogli preko noći da nauče kako da pobeđuju bolje od sebe

Popularni milanski ilustrovani časopis sa velikim ugledom, »Panorama«, u broju od 1. novembra 1982. osvrnuo se, posebnim izveštajem i komentarom, na preparat, kao i na njegovu primenu u italijanskom, azurnom fudbalskom jelovniku.

»Panorama« prvo ukazuje da to nije nikakav misteriozan ni nov preparat. Za njega se već odavno zna u celom svetu. Čak su prva istraživanja započela još pre 30 godina i to u SAD: američki istraživač dr Karter, već je tad naslutio da jedna supstanca u čovekovom organizmu, takozvana karnitina (u stvari, beta-hidroksi-gama-buterna kiselina) podstiče mozak da proizvodi drugu važnu supstancu, važnu u biohemiji memorije — acetilholin... U međuvremenu su se karnitini pripisivala sve šira dejstva. Prvo, za poboljšanje mentalnih osobina, zatim za zaštitu rada srčanog mišića, onda za eliminaciju arterioskleroze, najzad i za preventivno suprotstavljanje stresnim situacijama. Međutim, najviše popularnosti, preparat je stekao u lečenju nekih srčanih oboljenja.

Tu se spektar dejstva iscrpljivao. Toliko se, eto, znalo do Mundijala. Sad se zna nešto više. Prvo će o tome govoriti dr Leonardo Vekje (49), glavni lekar Bearcotovog medicinskog štaba (sasavljenog od još 13 lekara). Dr Vekje ne poriče informaciju da su italijanski fudbaleri zaista uzimali pomenuti preparat za vreme Mundijala:

— U Španiji je bilo vrlo toplo. U takvim okolnostima osveženje organizma teče vrlo sporo, (naročito na učestalom turniru kao što je Mundijal. Da bismo nadoknadili ne samo energetske gubitke, već i gubitke soli i vode, mi smo uz već planiranu ishranu i uz polivitamine, dodavali jelovniku još i poneki gram »karnitene«.

Naravno, sledi odmah i pitanje zašto?

— Već više od godinu dana, uoči Mundijala, eksperimentisao sam u svojoj klinici sa tim preparatom, a po savetu i sugestiji dr Norisa Saliprandija iz Padove stručnjaka baš za tu supstancu... Rezultati su bili vanredni.

Tako je u priču o tajanstvenom preparatu ušao i profesor Univerziteta iz Padove koji već 20 godina istražuje, ispituje, analizira sve što je u vezi sa karantinom.

Iako ukratko, on još više objašnjava značaj karnitiena.

— To je produkt jetre, neophodan za metabolizam masnih kiselina u unutrašnjosti ćelija. Kad u organizmu nema karnitine, neke ćelije nestaju, guše se od akumuliranih masti. Ukratko, karnitina olakšava spajanje masti i garantuje — ono što je najvažnije za sportiste — maksimalnu izdržljivost za vreme najvećih napora.

Ali, na kraju, dr Noris Siliprandi, kaže:

— Radi se o jednostavnom energetiku, pristupačnom svakome, od bitnog uticaja na organizam sportiste. Ali, budite sigurni da nikakav preparat ne može neznalicu da pretvori u šampiona.

Jasno je: »karnitene« pomaže, ali pomaže samo šampionima.

Darko SARENAC

LEGENDA IZ STAROG DEDINOG SANDUKA

Simbol Alveša su — crne rukavice

NEDAVNOM skupu najistaknutijih sportskih traumatologa Portugalije, u Portu, prisustvovao je i dr Branko Nešović. Njegov referat o hirurškom zahvatu na prepona-ma dobio je najveće pohvale. Istovremeno, jugoslovenski specijalista zamoljen je da dozvoli grupi portugalskih hirurga da prisustvuju operaciji prepona.

Prilikom boravka u Portugaliji, dr Nešović je sreo svog starog pacijenta, poznatog fudbalera Benfike, Žoao Alveša — pre nekoliko meseci je operisan na Specijalističkoj klinici na Banjici — i tom prilikom je jedan od najboljih portugalskih igrača zahvalio našem hirurgu na uspešnoj operaciji. Alveš se oporavio i brzo vratio u staru dobru formu.

Portugalski as ostao je u sećanju, ne samo po dobroj igri u meču protiv zagrebačkog Dinama, već i po crnim rukavicama! Tačnije, u privatnom životu ne nosi rukavice, međutim, na treninzima i utakmicama obavezno ih ima. I što je najzanimljivije — uvek su crne boje.

Zbog čega?

Bilo je reči o tome da je Alveš alergičan na travu, pa se štiti uz pomoć rukavica. Međutim, ta teorija je oborena time što portugalski igrač ne štiti i kolena, češće u dodiru sa travom nego ruke.

Dakle, to objašnjenje ne bi trebalo da bude tačno.

To pitanje postavili smo i dr Branku Nešoviću:

— Nisam o tome razgovarao s Alvešom, međutim, saznao sam da nije u pitanju alergija, već je reč o jednom — porodičnom slučaju. Žoao je mnogo voleo svog dedu, poznatog fudbalera i učesnika Olimpijskih igara 1928, on mu je i ulio ljubav prema fudbalu. Na utakmici Portugalija — Španija, 1930, jedna devojčica prišla je Alvešovom dedi i pružila mu crne rukavice, rekavši mu da one donose sreću. I zaista, Portugalija je pobedila Španiju, a deda je bio najbolji na terenu. Mnogo godina kasnije, kad je Žoao počeo da igra fudbal, stari Alveš predao mu je crne rukavice i zamolio ga da ih nosi, ali je predstavnik mladog sportskog talasa odbio da ispuni zahtev, jer nije želeo da bude po tome zapažen. Međutim, kad je deda bio na samrti, njegova poslednja želja je bila da Žoao nosi rukavice, tada Alveš nije mogao da kaže »ne«. Rekli su mi da je mladi fudbaler Benfike na prvoj utakmici, sa crnim rukavicama, dao tri gola. Bio je najbolji, a njegova ekipa pobedila je sa 5:2.

Drugo pitanje proizilazi iz prvog — da li Žoao Alveš još uvek nosi iste rukavice, dobijene od dede?

— Priča me zainteresovala, tako da znam i tu pojedinost. One prve crne rukavice, Žoao čuva u jednom starom koferu. Tamo se nalaze i drugi sportski trofeji njegovog dede — objasnio je dr Branko Nešović.

No, bez obzira na ove ili one crne rukavice, Žoao Alveš je odličan fudbaler, predstavlja mozak i pluća Benfike, a o njemu je donedavni trener portugalskog tima, Mađar Lajoš Baroti, rekao:

— Veoma je koristan fudbaler, voli da pobeđuje, ali ne po svaku cenu. Sem toga, u privatnom životu, divan je čovek.

Na kraju zabeležimo i reči sjajnog fudbalera Benfika Žoao Alveša:

— Imam sina, dobro igra fudbal. Uskoro ću mu predati crne rukavice, tradiciju treba poštovati . . .

J. V.

Crvena zvezda — Partizan 1:1

POKLON DINAMU SA DERBIJA

1

2

3

4

Posle dva uzastopna remija — 0:0 protiv Budućnosti i 1:1 protiv Crvene zvezde, Partizan je donekle izgubio korak u trci za šampionsku titulu jeseni, opet dozvolio Dinamu da umakne. Porazom (0:1) od Budućnosti i Hajduk je doprineo da se četa Cire Blaževića oslobodi pritiska pratilaca, a posle susreta sa Crvenom zvezdom, u Splitu, 21. novembra, verovatno će se još više poboljšati mogućnosti Dinama da zasedne na šampionskom postolju. Pogotovo što »plavi« iz Maksimira, po tradiciji, mogu da »uzmu« i dva boda Osijeku na njegovom terenu.

Ispada, dakle, da u bojažljivosti za nasušne bodove svi aspiranti na vrh, pa i Partizan, igraju za Dinamo. Ponaosob što »večiti derbi« beogradskih rivala ni po čemu nije ličio na neke iz starih dobrih fudbalskih dana. Istakli su se pojedini kandidati za reprezentaciju — pretežno individualnim potezima — a takozvana timska igra je sasvim zatajila. Bez maštovitih, doteranih akcija, bez uobičajenog tempa na ovakvim utakmicama i bez više od dva gola, derbi ... kao da nije ni bio!

Snimci: R. Knežević i D. Bajić

1. Dragan Mance je ovim udarcem doneo bod Partizanu — 1:0!
2—3. Jovin je silovito šutirao prema golu Stojića, lopta je »okrznula« Stojkovića (5) i ... 1:1!
4. Sporni trenutak: Rajković je ovako zaustavio Vukotića, zviždukudije Vukićevića je izostao!?
5. Česti dueli reprezentativaca Boška Đurovskog i Zvonka Živkovića bili su u centru pažnje.

5

Sudbine (I)

Ispovest Živorada Jevtića, nekadašnjeg fudbalera Crvene zvezde i reprezentativca, danas preprodavca švercovane robe na »buvljoj pijaci« u Zemunu

›DUŠMANI MI RA

U Hollvudu, cupkao je na kolenima čuvenu glumicu Stefani Pauers, a kad se vratio iz Grčke i potrošio sav novac, obreo se na pristaništu, gurajući burad

LJUBAZNI čitaoče, budi strpljiv, tako ti svega, do kraja zadrži pažnju na priči velikog stradalnika i grešnika Živorada Jevtića, nekadašnjeg fudbalera Crvene zvezde i državne reprezentacije. Ovu rečenicu, prepunu petetike i žalosti, zbog jedne neobične ljudske sudbine, izrekao je i zamolio da joj damo značajno mesto, radnik koji je sa Jevtićem dodelio sudbinu stradalnika, u mnogim trenucima surovih iskušenja. Možda bi je trebalo izbrisati, dati joj drugi smisao, ali, zar se surove zamke sudbine, mogu zaboraviti i izbrisati? Može se neko zapitati: zašto baš o Živoradu Jevtiću tako pisati? Zar nema tragičnijih ljudskih sudbina? Sigurno je da je takvo pitanje na mestu, ali, možda je sistem vrednosti kod nas poremećen, a verovatno je i životna priča Živorada Jevtića surovija od svake surovosti.

Susret sa nekadašnjim ljubimcem navijača zbio se u »Ljigu«, maloj birtiji na Čuburi. Tu se nekadašnji fudbaler oseća prijatno, među svojima. Kafana je bila njegova sudbina, još dok je igrao fudbal, u kafanu i sada zalazi, jer je jezivo sam, nalazeći se neprestano u bunilu, strastima i alkoholu. On u atmosferi krčme nalazi sada više nego ikad priliku i mogućnost da se ispovedi, uteši, istrezni ili isplače:

— Eto, jutros sam dugo spavao i zakasnio. Juče sam morao rano da ustanem da bih zauzeo tezgu na »buvljoj pijaci« u Zemunu. Prodavao sam švercovanu robu, jer od nečega se mora živeti. Bez posla sam dve godine, razveden.

Tako je otprilike rekao na početku razgovora. Govorio je brzo, nervozno, muklim glasom, jednolično razmahujući rukama kao da diriguje. Činilo se da je zdrav čovek, uprkos nevoljama bezgranično veseo, sposoban da živi rugajući se nezgodama života. Njegovo lice bilo je živo, možda malo nepokretno, sa tragovima neurednog života. Ali, ipak, iz tamnih očiju blista osmeh, tako je lepo zračio i u trenucima kad je bio u punom sjaju mladosti. Sada ima 39 godina. Kosa je počela da opada, ali, ipak, likom podseća na vreme kad su njegovi neuhvatljivi izleti po levoj strani podizali ljude na noge. Pio je konjak, a nekada je kao »Žika Lun — kralj ponoći« bio poznat po ispijanju špricera.

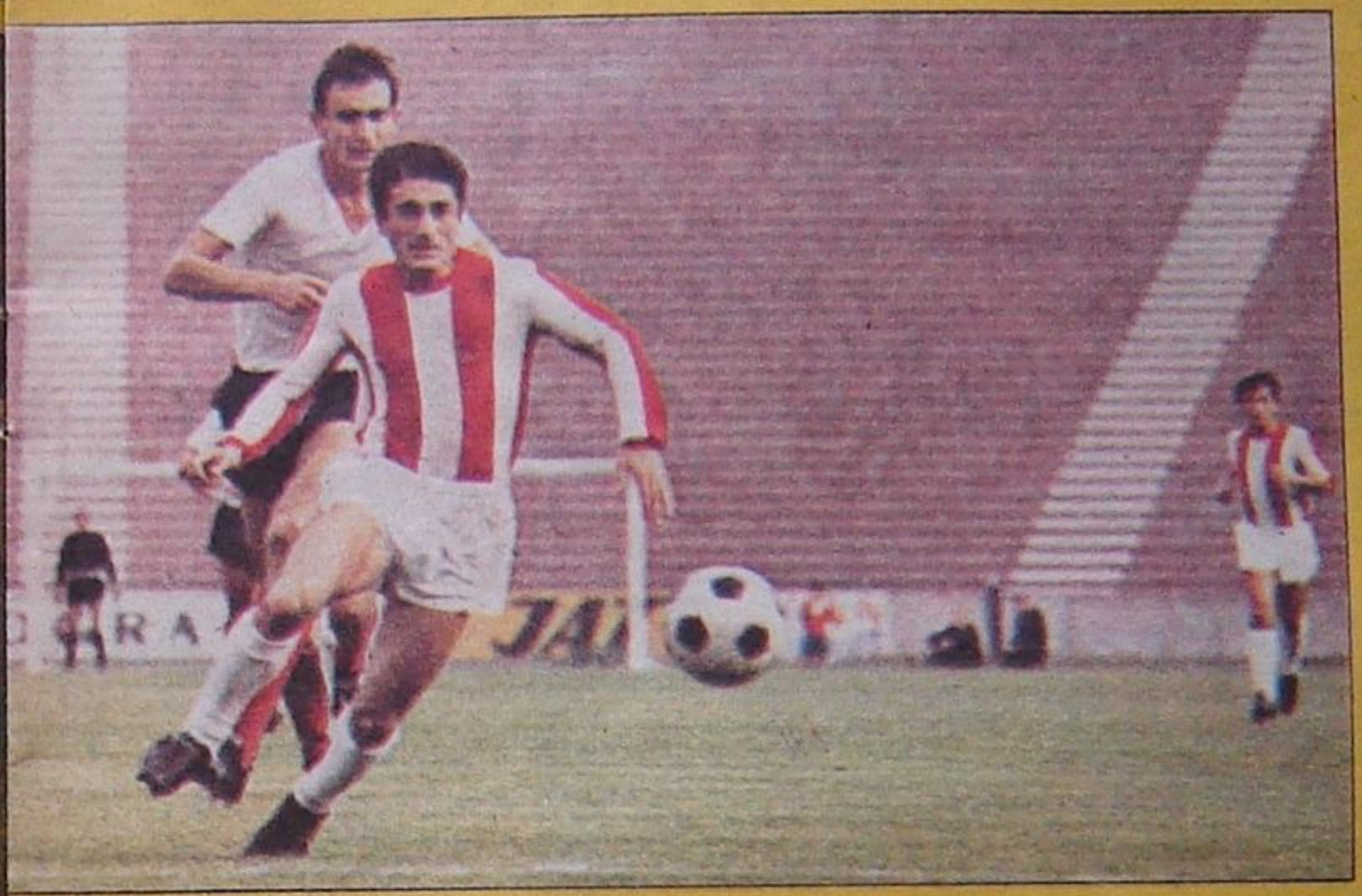
— Tačno, Holivud ili propast! Ja bih rekao za sebe: »Holivud, pa propast«. U vremenu kad sam mislio da je ceo svet moj, bili smo osam dana u Holivudu, a d: Aleksandar Obradović je, nas iz Crvene zvezde, odveo u metropolu filma. Možeš li da shvatiš: glumica Stefani Pauers je sedela na mojim kolenima, a ja pijan kleknem pred nju i kažem: »Gospođice, ja vas volim«. (Prethodno su mi rekli kako se to kaže na engleskom). Ne znam da li je to ličilo na scenu iz filma, da li sam dobro odglumio, ali znam da je alkohol obavio svoju ulogu. I među glumcima, osetismo neku važnost, pa onako nakićeni, odemo kod Kirka Daglasa. Nije nas primio, ali kasnije jeste. Časkali smo, ja ne znam ni jedan strani jezik, ali oni su znali, pa smo nekako natucali. Pa, onda, Net King Kol, postadosmo jarani... Da, da, Holivud, sa Džindžer Rodžers na ti, pa pokojni Elvis Prisli.

Nikad nije mnogo čitao:

— Nemam vremena. Pročitao sam »Tri ratna druga«, od Remarka, ali je moje kafansko i životno obrazovanje veliko. Učim ponešto od pesnika Slobodana Markovića. On dolazi u ovu kafanu, dolazi i u krčmu preko puta, tamo su me nekada zaticali Miljan Miljanić i Aca Obradović. Oni su se tada prema meni očinski ponašali, ljudski, mnogo su učinili da mi pomognu, ali meni pomoći nije bilo... Ali, pričam nepovezano, iako sam trezan i oči su mi bistre. Doduše, dan još nije odmakao, ali svejedno... Gde sam ono stao? Slobodan Marković, Elvis Prisli, ili guranje buradi od 180 litara, od mesta točenja do skladišta? Pesnik mi je drug i recitujemo ponekad »Kafansku Moskvu« od Jesenjina. Kafana Moskva, ili kafanski Beograd, ima li neke razlike? Ja mislim da nema. Šta dobrom čoveku preostaje drugo nego da pije...

Jednom, prijatelji ga zaposliše u »Naftagasu«. Obukao odelo, navukao cokule, pa u blato:

— Za dan je trebalo da od guram 200 buradi po 180 litara. Pita me drug iz blata: »Žiko, do juče si pred himnom stajao, a sad si u blatu. Šta se dogodilo?« Odgovorio sam da se nikakvog posla ne stidim i da je nečasno jedino krasti i ubijati. Ostao sam

...ASTURIŠE KUĆU

samo dan na tom mestu, ali sasvim dovoljno da sagledam bedu. To bi trebalo da vide gospodičići, pa da onda drugačije rade...

Nižući reči lako i veselo stvara uvek nešto neočekivano. Tera ljude da se zapitaju: ne nosi li tako ogoljeni život nešto uočljivo časno i ljudsko u sebi, nije li prava mera prirodnosti i jednostavnosti?

Pošto je u Grčkoj zaradio 40 miliona starih dinara, vratio se u Beograd, supruzi i deci. Bez posla a novac se topi. Brzo ga je nestalo:

— Završio sam osnovnu školu i ostao mi je još jedan ispit da završim školu za kvalifikovanog vozača. To je rang srednje škole, pa kad je završim, mogu da se upišem na fakultet. Ha, ha, ha! Žika Jevtić i fakultet. »Lun — kralj ponoći« i fakultet. A o porodici: kad siromaštvo ulazi na vrata, ljubav izlazi kroz prozor! Tako se posle 13 godina, razvedoh od žene. A dušmani ne miruju.

U međuvremenu radio je i na benzinskoj pumpi.

— Honorarno, zaposlio me jedan čestiti čovek, nekadašnji poznanik.

Tvrdi da je ponosan čovek, seća se da je ponekad imao i gorkih trenutaka, pogotovu u detinjstvu:

— Nas šestoro je jelo iz jedne činije i nikada nisam bio sit. Ali, uvek sam bio vedar i razdragan, pa su me stariji voleli. Tada je Čubura imala svoju bandu, drugi krajevi Beograda svoje. Mi smo bili jako izvikanog vladanja, jer smo bili najjači i najokrutniji. Možda se tu začela moja kasnija odiseja. U pravu su ljudi, prestupi počinju mnogo ranije nego što se sazna.

Bio je zanimljiv sabesednik, neiscrpan, duhovit. Njegovu misao uvek je krasila iskrenost, najdivnija ljudska osobina, stalno na ivici humora i groteske. Humorom je umeo da se služi vešto i lepo, pa je u šaljivom tonu podsetio da je počeo da igra u pionirima Crvene zvezde 1957, da ga je Branko Stanković oterao, da je zatim otišao drugom treneru, jer »nije mogao da dozvoli da izgubi čaj i sendviče«. Kaže, da je zbog čaja i sendviča i počeo da igra fudbal, a njegovi drugovi su to prezirali. Odigrao je 18 utakmica za seniorsku reprezentaciju, oko 499 za Crvenu zvezdu.

— Kad otac, konobar, nije radio, ja sam u njegovim cipelama išao na trening. Bile su platnene, velike, poderane. Priđe mi Rašković iz uprave i pita: »Bato, ti izgleda nemaš cipele? Hajde sa mnom da ti kupim«. Rekao mi je da izaberem. Ja sam se ustručavao, a on mi je, ipak, kupio najskuplje. Posle me je Miljan poslao da nešto odnesem Šekularcu, u Hilendarsku ulicu. Šekl me je prvo pitao hoću li da jedem. »Neću, nisam gladan«! — odgovorio sam. — »Moraš malo da jedeš, reda radi«. Krčala su mi creva, ali sam bio ponosan. Nisam ga odbio. Posle je otvorio orman i rekao mi da izaberem odelo. Eto, takva su vremena bila. Ljudi su bili dobri... Miljan je izvanredan čovek. Džajić mi je kum. Jedanput sam mu rekao: »Kume, nađi mi neki posao u klubu. Da budem kurir, da održavam teren, da kosim travu«. Počeo je da uvija... Ukoliko to ne napišete, ne smete objaviti ni reči o meni!

Priseća se i Slobodana Ćosića:

— Klečanje na kolenima dok nisam potpisao ugovor, a onda užas! »Ti si naše dete« — kaže Ćosa. Godine 1967. dobio sam za potpis ugovora 12 miliona starih dinara u četiri rate. Miljan je nešto drugo. Sve je pokušao da me otrgne od zla. Jedanput me u zlo doba, u restoranu »Sokolac«, pozove neki Tulio: »Žiko, pođi sa mnom, čekaju nas dve ženske«. Dođem do kola, Miljan mi kaže sa zadnjeg sedišta: »Pobogu, šta ćeš ti ovde u ovo doba? Sada ćemo te odvesti do kuće i, znaj, ništa nisam video«. Dolazio je često kod moje majke na pasulj, a danas je jedan od retkih ljudi koji čine sve da mi pomognu. Nije me napustio i dalje se viđamo. Nego, da se vratim današnjici. Osnovno mi je zanimanje prodaja švercovanih stvari na »buvljoj pijaci« i na nekim drugim pijacama. Nisu to samo švercovane stvari, već roba otkupljena po selima. Kad kupujem, nekad vičem, a nekad ćutim. Svejedno, ljudi me poznaju. Radio sam kao kurir u Republičkom zavodu za javnu upravu, u hali »Pionir« na ulazu. Poneki me carinik prepozna i nemilosrdno mi naplati carinu: »Barabo, švercuješ, kradeš«. Ja im govorim da imam dvoje dece i da moram od nečega da živim.

Tužno se nasmejao i iznenada naklonio, sa čašom konjaka u ruci:

— Ja sada Crvenu zvezdu nikako ne volim. Ne krivim je za svoje posrtanje, ja sam kriv. Ali, ljudi u Crvenoj zvezdi ne valjaju, čast izuzecima. Petrović i Krmpotić su upropastili klub. Ustvari, krivlji je trener, jer je dozvolio da igra ide preko njih. Mislim da bi Šekularac bio dobro rešenje kao trener, ali svi govore da je neozbiljan. Greše! Poznaje fudbal i voli Crvenu zvezdu. Ja se ne žalim. Imam trenersku licencu i voleo bih da budem trener. Doći će i naših pet minuta, nas u fudbalu — ponižених i uvređenih...

Risto KUBURA

U ljubljanskoj Olimpiji se, ove jeseni, pojavio jedan nesvakidašnji fudbaler. Nesvakidašnjost je u tome što je sa 30 godina prvi put zaigrao među profesionalnim fudbalerima i što se istovremeno bavi veoma odgovornim poslom — generalni je direktor jednog SOUR — objedinjene četiri radne organizacije.

Janez Zupančič Zupa, ne igra sada fudbal bolje nego što ga je igrao ranijih godina, niti sada više vredi kao fudbaler, a eto, dogodilo se da tek na početku četvrte decenije života, kad već-

Janez Zupančič Zupa, ovogodišnje otkrovenje ljubljanske Olimpije

DRUG

Ljudi se cudom čude kad čuju da pored fudbala i obaveza u preduzeću, zida porodičnu kuću, studira vanredno i svakog dana putuje do radnog mesta po trideset kilometara!

DIREKTOR CENTARHALF

Zanimljivo da je rođeni Ljubljančanin (do pre devet godina živeo je u Litiji), doveden u redove ljubljanskog drugoligaša, Merkatora, kasnije Svoboda — kao centarfor. Tek su ga u Merkatoru prekomandovali u odbranu

Setio se Nedeljko Gugolj

— Moja Svoboda je, prošle godine, neslavno ispala iz Druge lige. Verovao sam da ću fudbal nastaviti da igram samo zbog rekreacije. Međutim, šef stručnog štaba Olimpije, Nedeljko Gugolj, predložio mi je da pod »stare dane« ostvarim davnašnju želju — da obučem dres ljubljanskog prvoligaša!

S obzirom da istovremeno ne može na dva mesta da bude profesionalac (i da mu samo na jednom radnom mestu može se »teče« radni staž), Janez Zupančič nije imao drugog izvora, već da se u Olimpiji registruje kao amater.

Zaista, bilo bi besmisleno da je sa bogatim životnim iskustvom napustio perspektivnu službu, samo zato da bi postao profesionalni fudbaler. Da se to dogodilo pre šest godina, kad je zimske pripreme proveo sa Olimpijom i kad je pred sam početak prvenstva naseo obećavanjima predstavnika Merkatora i vratio se u staro jato, tada bi, najverovatnije, ostavio službu i postao profesionalni fudbaler.

Teško je sve uskladiti

Sada njegov slučaj, ili bolje reći primer, mnogi pokušavaju da iskoriste kao očigledan dokaz da najbolji fudbaleri mogu istovremeno da rade još neki posao. Međutim, Janez Zupančič tako ne misli:

— Profesionalni fudbal i redovan rad na bilo kom drugom radnom mestu, ne idu zajedno. Možda, jedino, ako fudbaler dobije neko zabušantsko radno mesto, pa mu gledaju kroz prste. To je suviše naporno i zahteva velike žrtve. To ja najbolje znam, osetio sam na sopstvenoj koži. Praktično sam bez privatnog života, ne znam šta je zabava, kako izgleda kafana, željan sam da se poigram sa decom... Moja supruga i dvoje dece ne znaju kako izgleda kad je »glava porodice« po ceo dan kod kuće. Ne bi oni ni pristali na ovakav život kad bi znali da će sve potrajati duže već su sigurni da će moja dvojnost obaveza biti duga najviše dve godine, dok se njihov »Zupa« ne dokaže kao prvoligaški fudbaler. Ali, da budemo iskreni, znaju i da mi ove premije od fudbala dobro dođu, tim pre što smo započeli gradnju montažne porodične kuće.

I dalje uči i usavršava se

Ako se ima u vidu da Janez Zupančič ne želi da ostane i samo sa diplomom Više upravne škole (sada vanredno studira na Visokoj ekonomskoj školi u Mariboru), onda je zaista neshvatljivo kako stiže da odgovori tolikim obavezama, pogotovu što od radnog vremena u preduzeću ne odvaja ni minut za fudbal. Međutim, veruje da bi malo bolje igrao fudbal kad ne bi imao službenih obaveza, dok redovni posao ne bi mogao bolje da obavlja i kad ne bi bio fudbaler!

— Letos sam godišnji odmor iskoristio za pripreme sa Olimpijom. Prikupio sam dosta snage i zato mogu ravnopravno da se nosim sa prvotimcima. Ali, zbog svih silnih obaveza, osećam da sam sve više umoran i jedva čekam uveče da legnem i dobro se naspavam. Pomalo počinjem da brinem dokle ću moći ovako. Možda je i nekorektno što pomalo kukam, jer sam, ipak, srećan što mi je sve to omogućeno. Međutim, nadam se, da ću sve uspeti da izdržim — dok Olimpiji budem potreban. Moja je sreća što trener Gugolj zna zaista veštо da kombinuje napor i odmor i tako održava svežinu igrača.

Svakog dana putuje do kuće

Janez Zupančič čak i ne stanuje u Ljubljani. Porodično gnezdo je svio u Predosilju, kod Kranja. To je 30 kilometara udaljenosti od radnog mesta. Dok Olimpijini profesionalci vrlo često treniraju i pre podne, on se priključuje samo popodnevnim treninzima.

Nije direktor zabušant, već je pravi pregalac. Opsednut je daljim razvojem SOUR, radne organizacije specijalizovane modno-konfekcijske struke. Trenutno se zauzima za horizontalni razvoj SOUR za pripajanje radnih organizacija istog poslovanja. Traži načine za bolju povezanost sa dobavljačima, udružuje sredstva radnih organizacija, forsira prioritetne investicije, bori se za jedinstvenu politiku i metodiku, homogenost firme...

Bio na probi u Partizanu

Pored poslovnih, otkrićemo i jednu fudbalsku tajnu, o kojoj, stidljivo govori, mada bi se drugi time hvalili. Odmah posle odsluženja vojnog roka, nespreman, bio je na probi kod beogradskog Partizana.

— Moj kapetan u vojsci, član uprave Partizana, odveo me na probu kod beogradskih »crno-belih«. Odmah sam uvideo da na Stadionu JNA igra dosta boljih fudbalera od mene, pa mi zato nije bilo teško da se odmah vratim. Međutim, bez razmišljanja sam prihvatio predlog trenera Gugolja. Rekao mi je da više želi mene, domaćeg igrača, nego, recimo, Grbovića iz Kragujevca, koji je letos trenirao sa Olimpijom i ostavio dobar utisak, ali je njegov klub tražio obeštećenje od 200 miliona starih dinara! To, što se sada sve više veruje u domaće igrače, mogao bi da bude presudan trenutak u slovenačkom fudbalu.

Ima neke sličnosti...

Da ne završimo priču o fudbaleru bez opisa njegovih igračkih kvaliteta: visok je, snažan, beskompromisan, nije atraktivan, ali zato spada među zahvalne igrače. Stručnjaci o takvim ljudima za razliku od publike, imaju veoma visoko mišljenje. Posebno ga krase volja i upornost. Pravi je odbrambeni bedem pred svojim golom, a istovremeno i opasan kad se nađe nadomak protivničkog.

Uprkos zrelim godinama, još uvek može mladalački da se zbuni. Da nije imao tu manu, da je tako savršeno dirigovao loptom kao što sada »diriguje« svojim preduzećem, odavno bi ga, makar na silu, dovukli među prvoligaše i profesionalne fudbalere.

Ispada da je Janez Zupančič naše fudbalsko-privredno čudo. Kad smo ga pitali ima li između dve oblasti bilo kakve sličnosti i da li mogu da se prenesu iskustva, rekao je:

— U fudbalu, kad se zapadne u krizu, veoma brzo se traže rešenja i vrše izmene, dok se u privredi mnogo okleva, čak i kad je vidljivo da je nužno nešto i to pod hitno — menjati.

Janez Zupančič veruje da bi nemilosrdna fudbalska praksa ponekad, veoma lekovito i efikasno delovala ako bi bila prihvaćena i od naših privrednika.

Aleksa PROTIĆ

DOBRODOŠLICA UZ MNOGO OGRADA

Međutim, nepisano je pravilo: za majstora se uvek nađe rešenje

U EVROPSKIM ZEMLJAMA RAZLIČITI PROPISI O ANGAŽOVANJU STRANACA

POVODOM odlaska fudbalera Sarajeva i jugoslovenskog reprezentativca Safeta Sušića u Francusku, najčešće se spominjala ova verzija:

Sušić ne može sada da postane član Pari st. Žermena, jer za francuski klub već igraju dva stranca — Argentinac Osvaldo Ardiljes i Holandanin Kes Kist, a po propisima — kako su dosad interpretirani — francuska profesionalna ekipa može da ima najviše dva inostrana igrača.

Sušić treći stranac u Pari st. Žermenu

Zbog čega se onda vode razgovori između Sarajeva i Safeta Sušića s jedne strane i Pari st. Žermena s druge?

Očigledno da je neki nesporazum posredi, pa da bismo dobili odgovor na ovo pitanje, obratili smo se uredniku fudbalske rubrike »L'Ekipa« — Žeraru Ernou:

—Sušić, ili neki drugi inostrani fudbaler, može da postane član Pari st. Žermena. Nikakvih dvoumljenja nema, jer su propisi jasni: za francusku ekipu mogu istovremeno da igraju naviše dva stranca, ali to ne znači da klub ne može da ima pod ugovorom, recimo, trojicu. Kad [illegible] stranca, treći se od[illegible]

Dakle, sad je sve [illegible] su u timu Pari st. Žermena Argentinac Ardiljes i Jugosloven Sušić, onda Holandanin Kist mora da bude na tribinama.

Bilo je reči da se fudbaleri iz zemalja Zajedničkog evropskog tržišta ne računaju kao stranci, međutim Žerar Erno je demantovao tu vest:

—Fudbalski profesionalci nisu radnici, Francuzi i igrače Z[illegible] smatraju strancima. Dakle, Holanđanin Kist je inostrani fudbaler u Pari st. Žermenu, iako je

Holandija [illegible] ZET [illegible] da igrači s tog područja [illegible] neke manje privilegije

[illegible]ralijanac Krnčević u Dinamu

Tako je pitanje inostranih fudbalera rešeno u Francuskoj, a kako je u drugim zamljama?

Zanimljivo je da paragraf o strancima uopšte ne postoji u našim propisima, a što bi, po nekoj logici, trebalo da znači da je taj broj neograničan. Jer, često se kaže da je dozvoljeno sve ono što nije zabranjeno.

Uostalom, zagrabački Dinamo je bez većih teškoća registrovao Australijanca Edija Krnčevića, bez obzira što je jugoslovenskog porekla.

Italija je bila zatvorena za strance do 1980 — to nije važilo za one koji su već bili u zemlji — a onda je donet propis: jedan inostrani fudbaler po ekipi, s tim što je modifikovan za sezonu 1982/83 — najviše dva stranca u klubu i na terenu. To novo pravilo odmah je iskoristio bogati Juventus i sad raspolaže sa dva odlična stranca — Poljakom Bonjekom i Francuzom Platinijem.

Holandija je na drugi način rešila to pitanje: svaki klub može da angažuje neograničen broj stranaca, ali samo dvojica mogu da budu u timu. Međutim, ako stranac igra pet godina u Holandiji, stiče sva prava kao i domaći igrač.

Španija ima sličan propis kao i Holandija. Dakle, broj inostranih fudbalera nije ograničen, ali u ekipi mogu da budu dvojica. Međutim, kriterijum je znatno blaži ako su u pitanju fudbaleri iz Južne Amerike. Njih smatraju kao da su španskog porekla, dakle, uživaju mnoge povlastice, pogotovu ako nisu igrali za reprezentacije u Južnoj Americi.

Jedino u Belgiji — tri stranca

Belgija je malo šira prema strancima — broj nije ograničen, ali istovremeno u timu mogu da budu trojica.

Velika Britanija ima, donekle, specifična pravila: kao i u većini drugih evropskih zemalja broj nije ograničen, ali ih na terenu mogu biti najviše dvojica. Međutim, Ministarstvo rada je vrlo strogo prilikom davanja dozvola, pogotovu ako je reč o fudbalerima izvan ZET. Može se dogoditi da klub, u okviru postojećih propisa, sklopi ugovor s inostranim

Konkurent ili ne Safetu Sušiću: Osvaldo Ardiljes

Juventus ispunio kvotu stranaca: Francuz Platini

igračem, a da Ministarstvo rada ne da dozvolu!

Taj je slučaj bio i sa Vladimirom Petrovićem iz Crvene zvezde. Najpre je odbijen, pa je tek na intervenciju nekoliko najistaknutijih engleskih fudbalskih eksperata dobio radnu dozvolu, jer su oni garantovali da jugoslovenski reprezentativac pripada najvišoj evropskoj klasi.

Bez obzira na razne varijante prilikom angažovanja stranaca, kao na primer da li je sa Zajedničkog evropskog tržišta, u većini slučajeva važi propis — istovremeno dva stranca po ekipi. Jedini izuzetak je Belgija — u svakom prvoligaškom klubu mogu da igraju tri fudbalera.

[illegible]an VELIČKOVIĆ

BAČKI MARIBORČANIN, JOSIP TURČIK, PREPORODIO REDOVE DRUGOLIGAŠA ŠTUDGART KIKERSA

VODA NAVALE POD NEMAČKOM UKUSU

U JUGOSLOVENSKOM fudbalu, do pre nešto više od godinu dana, njegovo ime se izgovaralo s respektom u jugoslovenskom drugoligaškom fudbalu. Jer, Josip Turčik, voda navale Maribora, tri uzastopne sezone bio je najproduktivniji strelac drugoligaškog Zapada. Četiri puta mu je pripala čast da ponese dres državne amaterske reprezentacije, a jednom se našao i u najužem krugu kandidata i za nacionalnu B selekciju Jugoslavije

Po odlasku, pre dve sezone, iz Maribora, postao je prvi igrač nemačkog drugoligaša Štutgart Kikersa, postigavši čak 13 golova prve godine boravka u novoj sredini. Međutim, trener Jirgen Sunderman, uočivši tehničku perfekciju u igri fudbalera iz Maribora, prekomandovao ga je u prednji vezni red, dodelivši mu ulogu prvog organizatora igre, ali i obavezu da i dalje trese protivničke mreže. Listovi su novu ulogu jugoslovenskog fudbalera propratili nizom laskavih komentara. Sportski saradnik »Bilda«, uz više fotografija našeg zemljaka, doneo je i tekst pod naslovom »Jugosloven Turčik nosi plave.« Naredne nedelje, u sportskoj rubrici »Kikersa«, pojavio se članak laskavog naslova: »Turčik — kvalitetni vođa tima«.

Iako jedan od najbolje plaćenih inostranih fudbalera u nemačkoj drugoj ligi, bački Mariborčanin sve primetnije tuguje za gradom pod Pohorjem. U Mariboru su mu ostali porodica i drugovi iz nesrećne »ljubičaste« ekipe. Dolazi često u Maribor, posmatra utakmice u Ljudskom vrtu i iskreno uzdiše što njegov klub, ni na sasvim amaterskoj osnovi nema uspeha ni na domaćem terenu. Jednostavno nedostaje igrač sposoban da trese protivničke mreže. A tuguju i brojni navijači kad vide nekadašnjeg miljenika na stadionu, jer se još živo sećaju da je nekoliko sezona svesrdno pomagao Mariboru da se održi u drugoligaškom društvu.

— Iduće godine, ističe mi ugovor sa Štutgartom, ali mi već sada predočavaju mogućnost da ga obnovimo — priča Josip Turčik, dodajući da ga porodica i staro društvo u Mariboru neodoljivo vuku natrag, pa nije isključeno da već naredne sezone, ukoliko Maribor ostane u drugoj Ligi, zaigra i kao amater. — Ali, klubu su neophodni za bolji uspeh dva kvalitetnija igrača. Jedan vezist za dubinske lopte i jedan krilni špic-napadač da centriranjem stvara šanse vođi navale. Naravno, sasvim je sigurno da se klub neće lako odlučiti da ih dovede sa strane, jer to drugim rečima znači da treba da ih kupi, a to se kosi sa propisima drugoligaškog fudbala.

Mariboru su potrebni igrači tipa Milorada Vuksanovića, nezamenljivog centarhalfa korektora, sposobnog da igra u svakom jugoslovenskom i nemačkom drugoligaškom timu — snažnog odlučnog, dobrog skakača, brzog, požrtvovanog i u isto vreme hladnokrvnog. Vuksanović, sa pouzdanim i kvalitetnim igračima iz odbrane, Faturom i Raukovićem, su objašnjenje zašto Maribor i u ovako oslabljenoj formaciji prima najmanje golova u zapadnoj grupi druge lige. To je Turčikovo ubeđenje i verovanje da bi fudbalska igra u Mariboru ponovo mogla da dođe na »zelene grane«.

Iako mu Nemci nude produženje ugovora, najradije bi sve ostavio i vratio se porodici i drugovima, pa makar igrao i kao amater u dresu mariborskih ljubičastih

I pored lošeg dosadašnjeg bilansa drugova u ljubičastom dresu Josip Turčik veruje dva sve lađe, ipak, nisu potonule kad je reč o fudbalskoj igri u velikom sportskom centru Slovenije. Iduće godine, tim će biti iskusniji za drugoligaško društvo, verovatno će stasati i novi igrači iz klupske škole. A sa strane bi bilo poželjno da dođu nadareni fudbaleri, željni sticanja iskustva, imena i igračke reputacije. Ali, kao istinski amateri, pošto u ovoj sredini drugačije više ne može.

Stevan PETROVIĆ

ČEH PLAŠATIO ŠUJICA

Na utakmici Osijek — Železničar postigao jedini gol i počeo da potvrđuje neke optimističke prognoze trenera Josipa Duvančića

Napadač NK Osijek, Luka Dilber, nikako da prežali što ga je Ivan Pudar nadmudrio u drugom kolu prvenstva

GOLMANSKA je, kažu, ukleta dužnost u fudbalskom timu. I zbog najmanje greške, preti selidba na rezervnu klupu. No, ništa, čini se, nisu u boljem položaju ni centarforovi. Od njih se uvek očekuju golovi, a kada promaše, zna se, stižu zvižduci i negodovanja iz gledališta, a često se zbog toga i gubi utakmica.

Slična sudbina zadesila je u drugom kolu ovogodišnjeg prvenstva napadača Osijeka Luku Dilbera (24), u susretu protiv Hajduka u Gradskom vrtu. U 67. minuti susreta, kod rezultata 1:1, iznenada mu se ukazala stoprocentna prilika za gol. Našao se oči u oči sa golmanom Pudarom, spetljao se i šanse je otišla u nepovrat.

Nešto kasnije, smireniji je bio Hajdukov napadač Adamović (bivši član juniorskog tima Osijeka): napravio je pravi darmar u odbrani Osječana i pogodio Alempićevu mrežu. Verovatno, u tim momentima, bilo je najteže Luki Dilberu, jer su dva neplanirana boda otišla na Poljud.

— Pudar je kriv što nisam postigao tom prilikom gol — priča mladi Osjekov napadač. — Neočekivano sam primio loptu u kaznenom prostoru Hajduka, to mi je omogućilo da pobegnem Primorcu i Gudelju. Pudar je ostao na golu kao ukopan. Smirio sam loptu i nameravao da ga prevarim. No, Miljuš je uklizao i odneo mi loptu. Da je Pudar krenuo na mene, postigao bih gol i verovatno doneo pobedu našem timu.

No krije da bi mu to bilo možda najdraži gol u karijeri, jer je 1976. branio boje juniorskog sastava Hajduka. U Split ga je doveo tadasnji trener Hajduka, Josip Duvančić, iz rodnog Đakova, tamo je počeo da igra fudbal u zonašu Jedinstvu. No, na nesreću, posle šest meseci boravka u Splitu popucali su mu ligamenti na levoj nozi i vratio se kući, u Slavoniju.

Pošto je ozdravio, odlučio je da Splitu kaže do viđenja, pristupio je republičkom ligašu NK Belišće. A onda, preko noći, našao se u Gradskom vrtu 1979. Doveo ga je tadašnji trener Osječana Milan Đuričić, iako je ligaš sa Drave imao tim sastavljen od imena kao što su bili Lukačević, Grnja, Čordaš i Miljković, mladi Luka Dilber brzo je našao svoje mesto u prvom timu.

I u ovogodišnjoj sezoni, trener Josip Duvančić ima puno poverenje u mladog napadača. Istina, zbog zavaravanja protivnika, na leđima nosi »sedmicu«, no uloga mu je isključivo napadačka:

— U sadašnjem momentu, zadatak mi je da oslobađam prostor za gol, to je i razlog da se ređe nalazim u prilici da postignem pogodak. Igram zajedno sa Perićem u špicu napada, pa se u šansi za gol daleko više nađu »veznjaci«. Jer, objektivno, za sada prave zamene za bivšeg centarfora Lukačevića, nemam. Moram priznati da mnogo treba da učimo da dostignemo »Luksa.«

U ovom trenutku ne nedostaje NK Osijeku samo centarfor Lukačevićevih kvaliteta. Nedostaje i Grnja — iz mladih dana:

— Računalo se da će se problem levokrilnog napadača rešiti sa Redžipagićem u proteklom prelaznom roku. Ali... Ipak, naš se bodovni plan u potpunosti ostvaruje. Siguran sam da ćemo se na kraju sezone vrlo dobro plasirati, bićemo deseti. Proleće je naša velika šansa, jer imamo izvrstan raspored.

Novi prvak, ko će ispasti iz Lige?

— Izuzetno je izjednačen kvalitet u ovogodišnjem prvenstvu. Posle Mundijala, više niko ne računa na kalkulacije. Dinamo i Partizan jedini su kandidati za prvo mesto, a za opstanak će se boriti Galenika, OFK Beograd i Velež. Naše komšije, vinkovački Dinamo će se spasti. Imaju tim kvalitetniji nego što to mnogi misle.

Novom selektoru reprezentacije, Todoru Veselinoviću, veliki problem će predstavljati kome da poveri dres sa brojem jedan. Ko je za vas najbolji golman?

— Najbolji i najhrabriji golman je Tomislav Ivković. Ne smeju se potceniti ni Stojić, Georgijev, Alempić, Ćirić i Janjuš. Ali golmanski dres sa državnim grbom zaslužio je, najzad, da ponese prvotimac zagrebačkog Dinama.

Prošle nedelje, Luka Dilber je pokazao da misli najozbiljnije: na utakmici sa Železničarom postigao je pobedonosni gol. Navijači već dovikuju: »Počelo je, počelo!«

Marjan BALDER

„ПУТ ДО ЖЕНСКОГ СРЦА“

или како упознати, освојити и задржати девојку, гарантује Вам сигуран успех код девојака. Како да упознате девојку на улици, у аутобусу, биоскопу, disco-clubu, ресторану, кафићу, продавници, на послу, базену, плажи и многим другим местима? Како да јој приђете? Шта да кажете? Које комплименте свака жена жели да чује? Шта нипошто не смете чинити у женском друштву? Умете ли само погледом да „запалите“ девојку? Како да брзо постанете интимни са женама? Како да превладате стидљивост и постанете одлучни и самоуверени? Која су то златна правила понашања која ће Вас учинити неодољивим код девојака? Наручите ову јединствену публикацију још данас и освојите девојку већ сутра! Латиница 124 стр. **Цена 260 дин.** плус 37 дин. за поштарину и паковање. Иностранство 60 одсто скупље. Испорука поузећем за 7 дана. АДРЕСА: **„НОВИ ХОРИЗОНТИ“ ПОШТ. ФАХ 142 11070 БЕОГРАД.**

Nalazi Službe društvenog knjigovodstva o poslovanju fudbalskih klubova nedvosmisleno pokazuju:

MENADŽERI SKIDAJU KAJMAK

Za period od 1976. do 1981. utvrđene isplate, za prodaju i kupovinu igrača i organizovanje utakmica, od preko jedne milijarde starih dinara. Zašto je fudbaler jeftiniji kad odlazi, nego kad se vraća? Naši klubovi manje vrede na svetskoj fudbalskoj berzi od prosečnih prvoligaša Evrope

Kada i pod kojim uslovima jugoslovenski (profesionalni) fudbaler može da ode u inostranstvo — dobro je poznato. Kako će taj propis izgledati ubuduće, ostaje da se vidi. Postoji predlog sa »alternacijama« i fudbalska organizacija treba uskoro da ga usvoji.

Ovog puta nećemo se baviti godinama igrača kad stiču pravo odlaska u inostrane klubove (sada 28, predlog 30 ili bez ograničenja), ni materijalnim uslovima pod kojima to čine. Interesovanje pobuđuje onaj deo nalaza Službe društvenog knjigovodstva o vršljanju menadžera u našem fudbalu

Prvo i osnovno — nepobitno je utvrđeno njihovo postojanje. Drugo je pitanje: ko su ti ljudi? Uglavnom se radi, kaže se u nalazu, o našim ljudima u inostranstvu ili o građanima drugih zemalja jugoslovenskog porekla. Oni trguju fudbalerima i zakazuju utakmice naših klubova u inostranstvu i stranih timova na domaćim terenima. Za svoj rad, u kontrolisanom periodu od 1976. do 1981, primili su, ukupno, 1,187.975.000 starih dinara! Od toga, oko 350 miliona isplaćeno je na ime dnevnica i putnih troškova, kao i hotelskih usluga, sve ostalo je provzilja!

U mreži menadžera

Naravno, navedena brojka predstavlja samo deo novca isplačen menandžerima, utvrđen kontrolom. Ne treba nijednog trenutka sumnjati da je brojka dva ili tri puta veća pošto se većina isplata obavlja »na ruke«.

Neshvatljivo je da naši fudbalski klubovi, gotovo po pravilu, prepuštaju igrača, koji je stekao pravo za odlazak u inostranstvo, na milost i nemilost menadžeru. Veoma je mali broj primera da je prelazak našeg igrača u inostrani klub, odnosno dogovoreni uslovi, postignut direktnim kontaktom našeg i inostranog kluba.

Ustalila se praksa da igrač nađe (ili njega menadžer nađe) posrednika, sam ugovara procenat koli će isplatiti posredniku, a domaći klub pasivno čeka sumu koju će dobiti (ili uopšte neće dobiti) na ime obeštećenja!

Zbog takvog, ustaljenog, načina poslovanja, novac često odlazi u ilegalni, »crni« fond jugoslovenskog kluba.

Posebno je pitanje, a time bi trebalo da se pozabavi trenerska organizacija, što u pojednim slučajevima ulogu menadžera preuzimaju naši treneri, na radu u inostranim klubovima. Takva njihova aktivnost suprotna je kodeksu rada trenera, ali njima je to postala ne samo praksa već i vrlo značajna (materijalno) dopunska delatnost.

Igrač skuplji kad se vraća

Uočljiv je još jedan apsurd kod odlazaka i povrataka naših igrača. Gotovo uvek naš fudbaler je skuplji kad se vraća iz inostranog kluba nego kad u njega odlazi, iako je tada poneku godinu stariji i samim tim bliži završetku karijere!

Šta to praktično znači? Recimo, igrač M.N. odlazi iz kluba M. u inostranstvo. Od novca, dobijenog za prelazak, daje našem klubu 10 procenata. Neka isto toliko da i menadžeru, njemu ostaje 80 procenata. E, sad, kad naš klub hoće da vrati u svoje redove tog istog igrača M.N. (ili neki drugi naš klub želi da ga angažuje), onda inostrani klub sav teret transfera igrača M.N. — dakle sav novac koji mu je dao — prenese na teret jugoslovenskog kluba. No, ni tu nije kraj davanjima, jer sada treba platiti i igraču [redacted]! Na taj način, cena naših povratnika [redacted] se uvećava u odnosu na novac koji je naš klub dobio (ako ga je uopšte dobio) prilikom odlaska fudbalera u inostranstvo.

Eto, tako mi poslujemo uz »pomoć« menadžera . . .

Niske cene naših klubova

Ustalila se i praksa da turneje naših klubova po inostranstvu ne organizuje, čak ponekad i ne odobrava, Fudbalski savez Jugoslavije, već da to čine menadžeri. Isti je slučaj i sa gostovanjem stranih timova. Kao menadžeri pojavljuju se i neke naše turističke organizacije!

No, suština problema nije u tome već u ceni koju naši klubovi postižu kada gostuju, odnosno novcu koji se isplaćuje stranim timovima za gostovanje u Jugoslaviji.

Verovali ili ne, ta cena je i do četiri puta veća u korist inostranih klubova! Čak ni naši najpoznatiji klubovi, kao što su Crvena zvezda, Hajduk, Dinamo i Partizan, ne mogu da dobiju ni blizu onoliko novca za gostovanje u inostranstvu, koliko prosečan prvoligaš iz Engleske, SR Nemačke, Holandije ili Francuske dobije za dolazak u Jugoslaviju! U nas ima više međunarodnih turnira (mostarski, beogradski, splitski . . .) i nije teško ustanoviti da stranci na njima mnogo bolje prolaze nego naši timovi na sličnim priredbama u inostranstvu.

Svemu rečenom posebno gorak ukus daje i podatak da se, i kada gostuju, naši klubovi zadovoljavaju manjim svotama novca, jer ga dobijaju »na ruke«, često bez ikakvog ugovora. Tako se smanjuje redovan priliv, a uvećava nezakoniti, »crni«. Pored toga, ne retko se događa da menadžer sam određuje cenu, pa i pozajmljuje devize domaćem klubu za »odgovarajuću« protivvrednost u dinarima.

Bez njih se ne može

No, ni tu nije kraj nevesele priče o menadžerima. Oni postoje i u Jugoslaviji, posreduju prilikom prelaska naših igrača iz kluba u klub. Ugovori između klubova o prelasku igrača gotovo da ne postoje, ili je njihov broj zanemarljiv. Isto je tako i mali broj direktnih kontakata dva kluba oko prelaska igrača.

Uglavnom, taj posao obavljaju ljudi bez ikakve veze sa klubom, bez ikakvog prava da se bave tim poslom. Ali, bez njih, izgleda, ne može.

Koliko i od koga naplaćuju za svoj rad (od klubova ili igrača ili jednih i drugih) nemoguće je ustanoviti. Uglavnom, oni postoje mada pred tom činjenicom sportska organizacija uporno zatvara oči.

Možda će analiza SDK mnogima »otvoriti oči«, pogotovu što će neki od »divljih« menadžera dobiti svoje puno ime i prezime u nekoj od 602 prijave, koliko je SDK podnela protiv 1.591 lica za razne krivične, privredne i devizne prestupe.

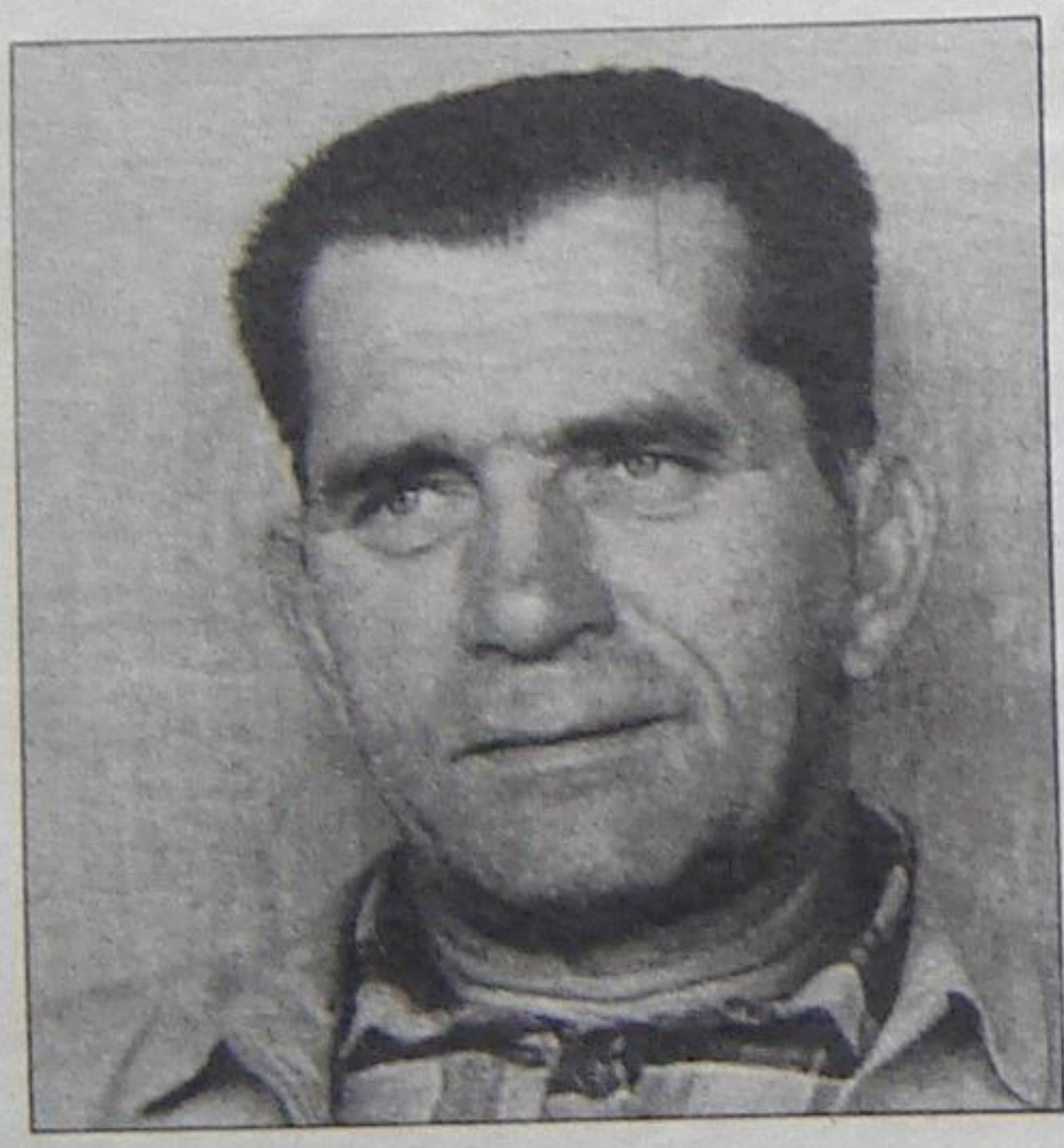
Možda je, upravo, sada pravi trenutak da se i u poslovanju sa inostranstvom, bar kada je fudbal u pitanju, uvede više reda.

Rodoljub Marković

Rvači su našem sportu doneli najviše medalja sa evropskih i svetskih prvenstava i olimpijskih igara, a prvi nosilac bio je Milorad Arsić

U 35. GODINI TREĆI NA SVETU

Naši najuspešniji rvači nikad se ne rastaju od sporta i to je najbolja potvrda da će i nove generacije osvajati medalje na takmičenjima širom sveta

PRE DESETAK dana, u sportskoj dvorani na Voždovcu, održan je dvodnevni, drugi po redu, međunarodni turnir »Memorijal Ljubomira Ivanovića Gedže«. Pored najboljih domaćih takmičara, sudelovali su i gosti iz SSSR, Bugarske, Rumunije, Kube i Iraka. Bila je to po masovnosti, prikazanim borbama, atmosferi i organizaciji, sasvim uspela priredba. Jedino su nedostajali gledaoci, mada je ulaz bio slobodan (nisu naplaćivane ulaznice).

Upravo ta činjenica ponovo je mnoge podstakla na razmišljanje o rvanju, sportu duge i bogate tradicije. Počeci su vrlo stari, još iz narodnih običaja, a u naše krajeve moderno rvanje došlo je vrlo rano i vrlo brzo uhvatilo korena, pa su naši ljudi, već na prvim olimpijskim igrama modernog doba 1896. godine u Atini, imali svog predstavnika Tapavicu, reprezentativca Austro-Ugarske.

Pravi procvat rvanje beleži u nas po okončanju II svetskog rata, a od 1955. godine gotovo sa svih velikih takmičenja naši reprezentativci donose medalje. Ukupno je, do sada, osvojeno 77 kolajni na evropskim, svetskim i olimpijskim borilištima. Od toga 15 zlatnih... Sa Mediteranskih igara, balkanskih šampionata i međunarodnih turnira u zemlji i inostranstvu, broj medalja ceni se na preko 400. To, sve zajedno, čini rvanje jednim od naših najuspešnijih sportova.

Uvek kada se govori o dostignućima rvača, nezaobilazno se mora pomenuti ime Ljubomira Ivanovića, popularnog Gedže. Ceo svoj vek posvetio je rvačkom sportu. Rođen 1925. u selu Kovačevcu kod Mladenovca, po završetku NOB (učestvovao je kao napredni omladinac i skojevac), obreo se u Beogradu i postao član Železničara, a od 1951. novoformiranog RK Partizan. Bio je reprezentativac 25 puta, ali je po završetku škole za više trenere, preuzeo 1955. reprezentaciju Jugoslavije u 30. godini i sve do prerane smrti (decembra 1980) bio na njenom čelu ili u najužem rukovodstvu. Od 77 medalja sa evropskih i svetskih prvenstava i olimpijskih igara, zaslužan je direktno za 66, ako se ne uračuna i ona lična, 67, koju je osvojio 1954. kao svetski prvak u sambou, preteči današnjeg džudoa.

Bio je odan sportu, dobio je mnoga priznanja, popularisao je rvanje u svim krajevima Jugoslavije i »trećem svetu« (kao trener Međunarodne rvačke federacije — FILA) i danas se u spomen na njega održava memorijal. Tako se rvači odužuju velikom učitelju.

Među prisutnima u dvorani na Voždovcu nalazio se i Milorad Arsić (62), vojni penzioner, čoveka za čije je ime vezana prva medalja — iz Karlsruea (SR Nemačka) 1955:

— Bilo nas je 27 u konkurenciji u velter kategoriji. Prvih šest borbi dobio sam tušem i tako ušao među kandidate za medalje. Poražen sam u polufinalu od Nemca i u finalu od predstavnika SSSR i tako osvojio treće mesto. Uz strunjaču, prvi put u ulozi saveznog trenera, bio je moj veliki prijatelj i kum Ljubomir Ivanović.

Milorad Arsić imao je tada 35 godina i godinu dana kasnije oprostio se od aktivnog bavljenja sportom, ali ne i od strunjače. Ostao je u rvanju do prošle godine, na svetskom prvenstvu u Skoplju, kao međunarodni sudija. Vodio je borbe na olimpijskim igrama u Rimu, Minhenu i Montrealu, na više svetskih i evropskih šampionata.

Zanimljivo je da je Milorad Arsić, posle ranjavanja na Sremskom frontu i lečenja u Zemunu, Beogradu i Kragujevcu, bio, po nalazima lekara, ne samo izgubljen za sport već mu je pretio gubitak desne noge. Predratni takmičar Vojvodine iz Zrenjanina, nije pristao na amputaciju. Uz pomoć gimnastike i rvanje ne samo da je vratio život povređenoj nozi, već se uspešno vratio i sportu.

Kada se povukao, 1957, ostavio je u ekipi Stevana Horvata, mladića izvanredne snage i volje. Stevan Horvat će, docnije, osvojiti mnoge medalje i postati dvostruki prvak sveta.

Kako se počelo, gde su koreni poratnog rvanja i kako je zidana jedna od najsolidnijih građevina u našem sportu:

— Okupili smo se 1949. u Beogradu Babić, Tegeltija i ja i bez ikakve materijalne pomoći pokrenuli u Srbiji relativno nepoznat sport. Bili smo puni poleta i nismo brojali ni dane ni časove posvećene sportu. Uskoro nam se pridružio i Gedža. Već posle dve godine, uspeli smo da preuzmemo (Partizan) primat od subotičkog Spartaka. Ono što je postavilo rvanje na zdrave temelje, nije samo nemaština već veliko drugarstvo i poverenje mladih ljudi. Oni su između sebe vršili selekciju, branili ulaz u dvorane za treninge huliganima, trudili se da budu dobri đaci. Takve tradicije dugo su se zadržale u našem rvanju. Koreni su toliko jaki da ih dugo niko neće iščupati!

Danas se rvanjem u Jugoslaviji bavi oko 4.000 mladih ljudi. Klubovi postoje u svim našim republikama i pokrajinama. Rade pod minimalnim uslovima, a postižu maksimalne rezultate:

— Novac u sportu nije osnovno merilo vrednosti — kaže Milorad Arsić. — Koliko koristi može i da šteti. Najvažnije je da u našoj organizaciji i klubovima rade ljudi odani sportu i dok je tako biće rezultata i medalja.

Da su ove reči pune istine, mogao se svako uveriti, po ko zna koji put, na Drugom memorijalu Ljubomira Ivanovića Gedže. U jakoj međunarodnoj konkurenciji, naši mladi rvači pokazali su da »lanac« medalja skoro neće biti prekinut. Pomenimo, na kraju, jednu posebnu odliku: kada je neki naš mladić izašao na strunjaču, svi oni koji nisu imali borbu ili nisu bili angažovani kao treneri i sudije, pomagali su, davali savete. A bili su tu, uz saveznog trenera i kapitena Milana Nenadića i Branko Martinović, Branislav Simić, Momir Kecman, Prvoslav Ilić, Momir Petković i drugi bivši i sadašnji asovi. Svi kao jedan pokazali su puno volje da svojim znanjem i iskustvom pomognu mladima prilikom prvih koraka ka međunarodnoj afirmaciji. A sve dok vlada takvo drugarstvo, suvišna je svaka bojazan za budućnost rvačkog sporta u nas.

Rodoljub MARKOVIĆ

U Sutomoru, jedan mladić prodavao sladoled i pripremao se za takmičenje

POBEDIO PARALIZU

Novac, zarađen letos, poslužiće Božidaru Nikoliću da se školuje do idućeg juna

U SUTOMORU, ispred hotela »Korali«, letos se često čulo: »Sladoled, molim«! A osveženja u crvenom plastičnom hladnjaku, nudio je Božidar Nikolić. Mladića starog 23 godine, nasmejanog lica i širokih ramena, strani turisti su zvali — Carli.

Našim ljudima je jednom ispričao:

— Moja je priča tužna, neobična. Preležao sam dečju paralizu i bio prikovan za postelju i invalidska kolica. Gledao sam kroz prozor zdravu decu kako veselo trče i igraju se. Na nesreću, moji roditelji su se ubrzo razveli. Otac je otišao u drugi grad i osnovao porodicu, a majka u SR Nemačku. Međutim, nije dugo izdržala. Zbog mene se vratila. I danas sam joj neizmerno zahvalan.

Uz pomoć majke, neopisivom voljom, počeo je da vežba. Soravio je nekoliko puta u lečilištima. Dosta su mi pomogli i lekari u Igalu:

— Tako sam počeo da pokrećem noge. Redali su se dani, meseci i godine. Strpljivo sam vežbao, a zdravlje se sve više poboljšavalo. U meni se pojavila i neodoljiva želja da idem u školu. Tako sam završio osnovnu, pa i srednju.

Drugovi u razredu su imali razumevanje. Vežbao je i dalje:

— Svestan sam bio da su me vežbe i uporan rad vratile u život. Trčao sam i na školskim kros — takmičenjima! Često sam se nadmetao i sa zdravim dečacima. Tako sam se pojavio 24. oktobra 1981. na Krosu »Politike«, kao predstavnik invalida iz Bara, na takmičenju »Zdrav, sposoban i mlad«. Tom prilikom sam dobio četiri značke, kao jedini invalid. Ove godine sam učestvovao na državnom prvenstvu u »bodi-bildingu«, održanom u avgustu u Bačkoj Palanci.

Dobio je pehar — poklon Austrijskog kluba za uspeh na takmičenju i diplomu. Ove jeseni će učestvovati na takmičenju atletičara-invalida u Šibenik Polju:

— Šalje me Savez za sport i rekreaciju invalida iz Bara. Zahvalan sam treneru za atletsku gimnastiku, Petru Čeliku, nesebično mi je pomogao savetima preko pisama. Tako je sport postao moja druga ljubav, posle pisanja pesama.

Tako je govorio jednog dana Božidar Nikolić, a zatim je uzeo svoj hladnjak sa sladoledom i izgubio se među kupačima. Novac, uštedan letos, biće mu dovoljan za dalje školovanje, do juna iduće godine.

Pavle RISTIĆ

Predsedništvo FSJ nije ponovo razmatralo zahtev reprezentativaca, ali ni pravilnik o odlasku igrača u inostranstvo

UBISTVENI PROMAŠAJ

Vladimir Petrović dostojanstvenim ćutanjem propratio ishod telegrafskog dogovaranja članova Predsedništva da se ne prihvati diskretan predlog Samoupravne kontrole da se slučaj ponovo stavi na dnevni red

RASTANAK Vladimira Petrovića od fudbalske organizacije Jugoslavije zbio se na neobičan način: Predsedništvo FSJ ni u subotu u podne nije bilo voljno da razgovara o ponovljenoj molbi nekolicine reprezentativaca da im se dozvoli raniji odlazak u inostranstvo, iako je do kraja godine preostalo još samo mesec i po dana. Vladimir Petrović je došao na sednicu Predsedništva, izazivajući ponovo veliko interesovanje novinara i zbunjenost najuglednijih poslenika našeg fudbala. Oštar na jeziku, mogao je da poremeti atmosferu »porodičnog mira« i stvori mnoge nove glavobolje FSJ.

Pokazalo se da Vladimir Petrović ima više dostojanstvenosti nego neke dojučerašnje njegove sudije. Sedeo je mirno sve vreme i nijednom se nije javio za reč, čak ni u trenutku kad se razgovaralo, naširoko i nadugačko, o nalazu Samoupravne kontrole FSJ. Čak ni okolnost da Samoupravna kontrola, pored toga što je utvrdila da nije bilo prekršaja zakonitosti u sporu »reprezentativci protiv FSJ«, smatra da bi, možda, molba mogla ponovo da se razmatra sa stanovišta ranije prakse, nije poremetila njegovo smireno ponašanje. Na licu se videlo da je razočaran što nisu prevagnule njegove zasluge za jugoslovenski fudbal, a samo je u dva navrata, uveseljavajući novinare, načinio dve upadice u poluglasu.

Kada je Slobodan Mugoša govorio da bi odlaganje donošenja pravilnika o odlasku fudbalera u inostranstvo nanelo nesagledive štete jugoslovenskom fudbalu, dojučerašnji kapiten reprezentacije i Crvene zvezde je rekao:

— Već ste je naneli!

A kada je Mensur Mulaomerović ukazao na nelogičnost da se Predsedništvo bavi donošenjem propisa o odlasku igrača u inostranstvo, a nije rešeno ni kako treba da se prelazi iz kluba u klub u zemlji, pa zaključio da je sve to neozbiljno, Vladimir Petrović je ponovo dobacio: »Sigurno«.

I tako, umesto na nekoj međudržavnoj utakmici ili na svečanosti u FSJ, fudbaler Crvene zvezde, do početka Mundijala slavljen kao jedan od najboljih fudbalera Jugoslavije svih vremena i maltene spasilac našeg fudbalskog ugleda na međunarodnom planu, otišao je iz zgrade na Terazijama, a da niko nije našao za shodno da ga upita za mišljenje igrača o nekom od mnogobrojnih problema na dnevnom redu. Funkcioneri (mnogi nikad nisu ni šutnuli loptu), mirno su sve vreme krojili sudbinu fudbalera, verujući da su bogomdani, a nikom nije ni palo na pamet da se zapita šta o tome kažu neposredni proizvođači fudbalske igre i zabave . . .

Nemalo interesovanje učesnika sednice i izveštača izazvala je okolnost da Vladimir Petrović nije došao sam na sednicu. Pratili su ga Petar Hadži-Ristić, Englez jugoslovenskog porekla, stalni dopisnik britanskih listova »Dejli mel« i »Observer« iz Beograda i beogradski advokat Radoslav Ćirić.

Advokat je, posle izveštaja Samoupravne kontrole FSJ, najučtivije zatražio reč od predsednika Draška Popovića, izvinjavajući se što se meša u razgovor nepozvan, da bi ukazao da su stenografske beleške sa septembarske sednice Predsedništva FSJ, u delu kad se odlučivalo o molbi reprezentativaca, pokazale nedvosmisleno da su, prilikom glasanja (9:7), pogrešno uračunati glasovi dva delegata iz Slovenije. Oni su tom prilikom, podsetimo, izjavili da bi podržali zahtev reprezentativaca, ako se utvrdi da im je neko iz Predsedništva zaista obećao da posle Mundijala mogu ići u inostranstvo. Na pitanje ko im je obećao, niko nije želeo da odgovori, niko nije hteo ni da prizna da je nešto obećano, pa je sve ispalo obećanje ludom radovanju i glasovi delegata iz Slovenije računati su tako kao da su se usprotivili molbi Petrovića, Sušića, Savića i Šećerbegovića!

Intervenciju advokata Radoslava Ćirića snimila je Televizija, ali na molbu Vladimira Petrovića nije emitovana.

— Ne želim da se spor ponovo razbukta·va. Ja i nisam došao da bih uticao da se o mojoj molbi ponovo razgovara, već da bih video kako se u praksi raspravlja o sudbini ljudi . . .

U pauzi sednice, razgovorljiv i pored svih nedaća, Vladimir Petrović je rekao:

— Ovi ljudi kao da ne znaju da je i igrač osećajno biće. Igrač je kao biljka, mora se negovati i čuvati godinama da bi počeo da se otplaćuje. Kad jedan ode iz tima i dođe drugi, odmah se vidi koliko prethodnik nedostaje i pored svih kvaliteta novajlije.

O trenutnim neprilikama u Crvenoj zvezdi:

— Još gore je kad ode trener! Eto, pogledajte Crvenu zvezdu, sad svi govore »Gde je Stane«. Svi su upaničeni: jer ako Crvena zvezda ne uspe da se plasira u neko evropsko takmičenje, iduće godine, neće biti para ni za najosnovnije radne potrebe.

O odlasku Miljana Miljanića u Valensiju:

— Miljan je neznalica, upropastio je naš fudbal — pričalo se do juče. A Miljan je razbijenu ekipu Valensije, u Ostravi, spasao propasti. Sve je promenio za pet dana! A mi smo ga oterali iz našeg fudbala.

Petar Hadži-Ristić, engleski novinar, u razgovoru sa jugoslovenskim kolegama, terao je sve na šalu, pomalo gorku, reklo bi se na prvi pogled:

— Ja sam jedini dobio u slučaju Vladimira Petrovića! Pisao sam mnogo i za to dobio dosta novca. Sv drugi su izgubili, žao mi je što je Vladimir Petrović izgubio najviše. I vaša reprezentacija je izgublia što poznati internacionalac više ne igra kao što je nekad igrao.

Privremeni prvotimac Crvene zvezde sa žaljenjem je govorio o lošem plasmanu Arsenala u engleskom prvenstvu:

— Padaju sve niže . . . Napušta ih publika, igrači su obeshrabreni. Žao mi je što ne mogu da im pomognem.

U međuvremenu, svesrdno pomažući Crvenoj zvezdi, reklo bi se da Vladimir Petrović nimalo ne zazire od budućnosti. Pravilnik o odlasku igrača u inostranstvo još uvek je beznadežno na javnoj diskusiji, a donošenje odluke zaustavlja protivljenje klubova i pojedinih saveza, kao i postojanje više predloga kako regulisati međusobne odnose u novčanim potraživanjima. Ako Arsenal ne bude imao dovoljno novca da isplati ranije dogovorenu svotu, beogradska fudbalska čaršija bi našla rešenje: Vladimir Petrović mora u Valensiju i svi problemi biće rešeni. I Petrovićevi i Miljanićevi i španskog ligaša.

Kritikujući što pravilnik o odlasku igrača u inostranstvo nije urađen o roku, situaciju u FSJ je najbolje odslikao Ljubo Španjol:

— To je biserni promašaj! Dali smo komisiji zadatak, iako smo znali da ga neće izvršiti. Sve je to deo naših sveukupnih slabosti.

Ljubo Španjol je, zatim, govorio da Predsedništvo mora da čuje za sumnju javnosti da je zahtev da se brže-bolje uradi pravilnik donet zato da bi se izbegle priče o odbijanju molbe reprezentativaca i da bi se odbijanju pridao ton ozbiljnosti.

Tom utisku nije mogao da se otme ni Radoslav Bulajić:

— Vidi se da nismo bili na visini zadatka. Komisiji moramo reći da nije obavila posao, i moramo priznati i da raspravljamo, a ne znamo o čemu se, zapravo, radi . . .

Posle toliko samokritičkih reči i mnogih sumnji da se i pored svih nalaza i zaključaka, ipak, nije radilo kako valja, preuranjeno deluje i septembarska odluka da se reprezentativcima zabrani odlazak u inostranstvo. Sad glasine o odmazdi malo ko može da opovrgne.

VI. N.

Snimci: D. BAJIĆ

Neobični posetioci: advokat Radoslav Ćirić, reprezentativac Vladimir Petrović i engleski novinar Petar Hadži-Ristić (slika levo)

Prva žrtva štednje: Dušan Maravić, sekretar Međunarodne komisije FSJ, nije imao mesta za stolom, pa je raširio papire na podu (slika desno)

Bilo je tesno i izveštačima: za nekolicinu nije bilo stolica, pa su bili primorani da stoje ili da se tiskaju u dnu dvorane (slika dole)

Predsedavajući Predsedništva: Draško Popović je jedva izlazio nakraj sa članovima Predsedništva, zaljubljenim u govorničku veštinu

TUŽIO OLIMPIJU S

POSLE VIŠE OD DVE DECENIJE PROFESIONALNOG RADA U SPORTU LAZAR LEČIĆ, NAJBOLJE PLAĆENI KOŠARKAŠKI STRUČNJAK, OTIŠAO U

Lako je dve godine proveo u redovima ljubljanskog prvoligaša, zaradio oko 200 miliona starih dinara. Bivši košarkaški trener sada sudskim putem potražuje još 35 »zakinutih« miliona dinara

Lazar Lečić. Da li još nešto treba reći o njemu? Jedno je od najpoznatijih trenerskih imena u Jugoslaviji. Trener, zabavljač, menadžer. Ukratko — sposoban čovek. To mu niko ne može da ospori. Najviše hvaljen, ali i najviše kritikovan.

Zavide mu, mrze ga, osporavaju mu stručnost, neki čak tvrde da je dete sreće, da slabo poznaje košarku, ali da je uspeo više da se nametne poznanjem, pored klupe za rezervne igrače, nego znanjem.

Kod njega nema kalkulisanja, što na umu, to na drumu. Nikada se nije ljutio na novinare, bez obzira šta su o njemu pisali: »Svaki napis, čak i negativan, za mene je reklama«. Najčešće je tako govorio Lazar Lečić, sada već individualni komercijalist u preduzeću »Eksim-import« u Skoplju.

Lazar Lečić — činovnik? Zaista, čovek da ne poveruje. Ali, tačno je. Sa profesionalnom trenerskom karijerom je gotovo:

— Uspeli su da me izjure iz košarke, posle 18 godina profesionalnog rada, posle — to želim da neko demantuje ako može — odličnih rezultata. Ne, nije da se hvalim ... Recite, gde sam krahirao, u kome klubu? U Rabotničkom, Olimpiji, Borcu? Sve te klubove sam podigao iz »mrtvih«! Tačno tako. Laza ne može da krahira. Pa, ni sada, na novom poslu. Kupujem bakar, olovo, cink, gvožđe ... Sve što je potrebno mom preduzeću. Navikavam se na novi život, činovnički. Jedino mi teško pada što moram da ustajem već u 6 časova, da idem tako rano na posao. Ali, naviknuću se. Rekao sam u preduzeću: »Ljudi zar je važno kada ću doći na posao, da li u 6 ili u 9? Važno je da ga završim, da nabavim potrebnu robu.«

Od trenera do komercijaliste, tako reći, »preko noći«?

—Šta sam mogao drugo. Dosadio mi je život daleko od kuće. Imam porodicu, majku invalida. U Rabotničkom me nisu hteli, opozicija je bila jaka protiv mene. Kao da sam nekoga ubio! A ja sam stvorio taj klub, on je moje delo. I kada sam bio trener Borca, dvaput Olimpije, trener raznih jugoslovenskih selekcija, uvek se govorilo: »Lečić, trener Rabotničkog ...« Tako su me znali. Zato sam i doneo odluku da sve napustim, iako sam mogao u Šibenku, Budućnost, Grčku, Francusku. Za Lazu, dobrog radnika, svuda ima mesta. Teško mi je, volim košarku, 21 godinu sam trener, ali moralo je tako da bude.

Ranije je imao milionske prihode, sada zarađuje 15.000 dinara mesečno. Razlika — velika. Da li će moći da se navikne na skromnije prihode?

— To me mnogi pitaju. Međutim, da sam hteo novac, ja bih otišao u inostranstvo. Evo, čitam sada: »Lečić uzeo od Olimpije 200 miliona starih dinara!« Nije baš tako. Imam dokumentaciju, pravo malo knjigovodstvo i dokazujem da nisam taj novac ukrao. Zaradio sam ga pošteno. Uostalom, pročitajte: za potpis ugovora Olimpija se obavezuje da Lazaru Lečiću isplati svake godine po 300.000 dinara! Zar nije tako i u fudbalu? Imao sam mesečnu platu 25.000 dinara, rasla je sa porastom cena. I, naravno, sa uspesima kluba, kao kod svih. Ljuti me što su u sumu od 200 miliona starih dinara upisali stanarinu, avionske karte, kada sam dva puta mesečno išao da posetim porodicu, majku. Čak i hranu, ono što sam jeo, zajedno sa igračima. Zatim, benzin...

— Ipak, suma nije mala?

— Rekao sam, zaradio sam je! Kada sam došao 1980, Olimpija je bila na 9. mestu, imala je samo tri igrača: Subotića, Gvardijančiča, Jelovca. I ništa više. Za dve godine bili smo peti u ligi, igrali u Kupu Radivoja Koraća, šesti smo bili sledeće sezone, igrali u plej-ofu, postali finalisti Jugoslovenskog kupa i učesnici u Kupu pobednika kupova. Pobednici smo i na tri međunarodna turnira, dva puta bili smo finalisti turnira »Večernjih novosti«. Koji je to trener ranije uspeo sa Olimpijom? To je moralo da se plati. Još su mi ostali i dužni. Angažovao sam advokata da bih od Olimpije naplatio dug, tih nei-

splaćenih 350.000 dinara. To stoji u dogovoru: 100.000 dinara za plasman u plej-of i 250.000 za plasman u neki od evropskih kupova. Sve sam ja to ispunio...

Kad priča o Olimpiji, o boravku u Ljubljani, tu se Zoran Lečić pomalo žesti:

— Nije mi bilo lako. Odvojen od porodice, bez uslova za rad, bez igrača. Prešao sam kilometre i kilometre da bih doveo Despota, Vujačića, Pipana, Kamparu, Mržeka, Brodnika, Blaznika, Grgina, Mofardina..., da stvorim dobar tim. I, eto, potrošeni benzin su mi ubacili u prihode. Kao da je moj auto išao na vodu! Ja nisam imao ličnog šofera, auto na raspolaganju, sve sam morao sam. To mnogi u Ljubljani znaju, pogotovo oni koji su dobro poznavali prilike u Olimpiji. Radio sam bez uprave, skoro sam vodio sam klub. Bio sam u dvorani od 9 do 22 časa, često tamo spavao, u svlačionici. To mogu da potvrde radnici u Tivoliju. Od prvog trenutka, ljubljanski treneri su me dočekali na nož, podmetali mi nogu, pravili spletke.

Teško je bilo tako raditi. Srećom, imao je podršku nekoliko ljudi, a južnjački inat i temperament mu nisu dozvoljavali da se preda, da ode:

— Ostao sam do kraja dvogodišnjeg ugovora, ispunio sve što smo se dogovorili, na opštu žalost nekih, koji me nisu trpeli... Zamislite, igramo u Tivoliju, a mene gledaoci gađaju upaljačima, šibicama, jabukama. Šta sve nisam čuo o sebi: neradnik, lopov, došao drugima da uzima hleb... Smešno. Jedino mi je žao što do danas nisam saznao: da li su ti ljudi bili protiv mene ili Olimpije?

Lazar Lečić je bio trener za rezultate, atmosferu, za vedro raspoloženje u klubu. U Borcu iz Čačka, četvrto mesto u sezoni 1971/72. Sa Rabotničkim od 1974. do 1980. dva puta peto mesto, jednom sedmo, polufinalist Kupa pobednika kupova. U Olimpiji još bolje. Nema neuspeha.

I sada, posle svega, ipak ne može bez košarke. Preuzeo je Borac iz Titovog Velesa, klub druge lige. Želi da pomogne, odlazi dva puta nedeljno u Titov Veles, radi, bori se sa teškoćama. Sve je to više amaterski posao.

— Želeo sam da uzmem nekoliko igrača, uglavnom rezervnih u Rabotničkom. Iskri iz Kumanova, MTZ iz Skoplja. Nisu mi dozvolili. Čak je i košarkaški savez Makedonije bio protiv njihovog prelaska za Borac. Umesto da sede na klupi, kod mene bi igrali, naučili bi nešto, stekli iskustvo. Znam zbog čega hoće da me unište, da mi saseku krila. Ali, varaju se, Laza može i bez krila da leti! Čak su se i neki moji raniji prijatelji okrenuli protiv mene. Ne znam šta sam im se zamerio? Zavist, ništa drugo. Laza zgrnuo milione — samo to znaju da kažu, a nijedan od njih nije želeo da se odvoji od porodice, da radi samostalno...

Najviše ga je pogodilo i zabolelo što ga nisu primili u Rabotnički:

— Bilo je mesta za sve, naročito za željne rada. Kažu da sam ih izneverio, otišavši u Čačak, Ljubljanu da zaradim milione. A ja sam otišao, jer sam mnogima smetao, jer sam bio brz na jeziku i svakome govorio istinu u lice. Ja sam takav, ne trpim nepravdu, laž. Žao mi je ako sam nekog uvredio, ali ja istinu čoveku govorim u lice, a ne iza ledja, kao što mnogi čine.

Lazar Lečić je otišao sa prvoligaške košarkaške pozornice. Možda je to, ipak, greška. Za sport, za košarku, za gledaoce.

— Mislim da će zbog mog odlaska najviše patiti gledaoci! Jer, mnogi su dolazili samo mene da gledaju! Zar nije tako? Laza je uveo svoj stil. Mnogi su me kopirali, ali nisu uspeli i ne mogu. Ja sam neponovljiv! Mislim da sam ostavio traga u jugoslovenskoj košarci. U svim uspesima ima i mog udela. Aca Nikolić, Ranko Žeravica, pa ja! Tek kasnije dolaze Mirko Novosel i drugi. Neka kaže neko da to nije tačno.

Ljuti se što mu ne priznaju uspehe, priznaje da se ponekad ponašao detinjasto:

— Živeo sam za svaku utakmicu, za svakog protivnika. A na terenu su mi svi bili neprijatelji! Uostalom, kako bih mogao da ih pobedim, ako sam i na terenu sa njima prijatelj? Nekima sam se zamerio upravo zbog toga.

Da, zaista, takav je Lazar Lečić. Otvoren, nikad ništa nije krio, stalno je bio na nekoj vetrometini, uvek je morao da se dokazuje. Hvaljen i kritikovan, neznalica i stručnjak! Ali, pravi košarkaški zanesenjak.

Za njega je košarka oduvek bila život.

Miodrag MICKOVIC

MESEČNI PROSEK — PREKO 8 MILIONA

Prema nalazima SDK, Lazar Lečić je kao šef stručnog štaba KK Olimpija bio najbolje plaćeni košarkaški stručnjak u Jugoslaviji. Od druge polovine 1980. do sredine 1982, koliko je proveo u redovima ljubljanskog prvoligaša, njemu je sa klupske blagajne na ime ličnog dohotka, premija, stanarine, hranarine, selidbenih troškova i regresa za godišnji odmor, isplaćeno ukupno 199,324.300 starih dinara ili u proseku 8,305.200 dinara mesečno!

Okupljali se navijači da ga vide: Lazar Lečić

ČINOVNIKE!
SUDU

TREĆA

Kod Stevana Karadžića sve je u znaku broja tri: Crvena zvezda mu je treći klub, ovo mu je treća prvoligaška sezona i treći put je pozvan u reprezentaciju

Jedine konkurente Beograđanima, u borbi za šamplonsku titulu, atraktivni bek »crveno-belih« vidi u Cibonl i Bosni

SREĆA!

MEĐU reprezentativcima za školsku turneju po SAD je i Stevan Karadžić, bek Crvene zvezde. To je treći poziv talentovanom košarkašu u državnu selekciju (igrao je na prvenstvima Balkana 1980. i 1982), a zaslužio ga je u svojoj trećoj prvoligaškoj sezoni (u ekipi »crno-belih« je od leta 1980). Kad se tome doda da mu je Crvena zvezda treći klub u karijeri (počeo je u novosadskom Radničkom, a dve sezone igrao u pulskoj Puljanki, onda mnogo šta upućuje na to da sa Karadžićem ide po narodnoj: treća — sreća!

Američka turneja je, međutim, prva šansa Stevana Karadžića u najboljem državnom timu (na prvenstvima Balkana »plavi« nastupaju sa mladom ekipom. A zaslužio ju je konstantno dobrim igrama, borbenošću i efektnim koševima. I dobio je — u pravo vreme.

— Reprezentacija se podmlađuje, a ja ove sezone igram znatno bolje i zrelije nego ranijih — kaže Stevan Karadžić. — U dobroj sam formi, a i u najlepšem igračkom dobu: ovih dana punim 22 godine. Još sam, dakle, mlad, a nisam neiskusan. To mi uliva nadu da ću ukazanu priliku iskoristiti.

— Turneja po SAD je školska, a konkurencija za mesto u državnom timu, među bekovima, baš najjača. Uz neprikosnovenog Dragana Kićanovića, tu su braća Petrović, Vilfan, Radović, Popović, Zorkić...

Konkurencija je zaista vredna svakog poštovanja:

— Kićanović i Vilfan su neprikosnoveni, a Dražen Petrović zaslužuje da bude forsiran. U reprezentaciji je obično pet bekova, pa ostalima ostaje da se borimo za preostala dva mesta. Ko će ih zaslužiti, zavisiće od igara na američkoj turneji, ali još više — u domaćem prvenstvu. Ako i na proleće budem dobro igrao, mogao bih se naći među kandidatima za prvenstvo Evrope. No, tu su i druga takmičenja — Univerzijada, Mediteranske igre, prvenstvo Balkana — na koje obično ne idu svi naši najbolji košarkaši. Perspektiva se, dakle, otvara mnogima, valja samo svojski zapeti i dobro igrati.

— Vi ste, čini se, relativno kasno dospeli u veliki klub!

— Došao sam baš u pravo vreme, sa nepunih 20 godina! Da sam ranije dospeo u Crvenu zvezdu, verovatno bih dve-tri sezone »grejao klupu«. A u Puljanci sam sve vreme — igrao. Pored toga, ranije sam bio sprečen školom da reniram dva puta dnevno i igram na više »frontova«, to je slučaj u prvoligaškim klubovima. U Crvenu zvezdu sam stigao ka student, rasterećen redovnih školskih obaveza i ništa me nije sprečavalo da svojski zapnem. A i drugoligaško iskustvo mi je pomoglo da se brzo iskažem na prvoligaškoj sceni.

— Kad se analizira vaš košarkaški put, dolazi se do zaključka da ste uspeli zahvaljujući velikoj upornosti i Ranku Žeravici. On vas je, svojevremeno, odveo u Puljanku,a zatim doveo u Crvenu zvezdu...

— Da bi se uspelo mora se marljivo raditi. Talenat je preduslov, a rad uslov napretka. Ja sam oduvek marljivo radio. Za mladog košarkaša je najvažnije da igra, a ja igram već šest-sedam i pol zona. Najviše se nauči u utakmicama, veoma je važno imati mnogo mečeva iza sebe. Nikakve vežbe i treninzi ne mogu da zamene vatru istinskih okršaja na parketu. Kad se igra, lakše se nadvladaju i povremene krize. Ranko Žeravica mi je odista mnogo pomogao i zahvalan sam mu za sve što sam postigao. Nije me »izmislio«, ali je uvideo moje kvalitete, forsirao me, trpeo moje greške, žrtvovao i poneku utakmicu — da bi me izveo na put uspeha.

— Crvenu zvezdu su mnogi proglasili prvim favoritom šampionata, ali se još ne može reći da igrate — šampionski!

— Kvalitet naših timova je ujednačen, a u takvoj situaciji pobeđuju uglavnom — borbeniji. Zadar nas je naprosto razbio, a u Šibeniku smo zaista igrali slabo. Tačno je da naša igra još ne oduševljava, ali je izvesno da ćemo uskoro, kada to bude najvažnije, doći na svoje. Oporaviće se Zoran Radović, uigraćemo se. Neko može pomisliti da se Crvena zvezda plaši »vrućih terena« i ratobornih protivnika, ali to nije tačno. Mi igramo moderno, brzo i u paklenom tempu, pa protiv statičnih zonskih odbrana ne nalazimo uvek najbolja rešenja. No, taj nedostatak ćemo brzo otkloniti.

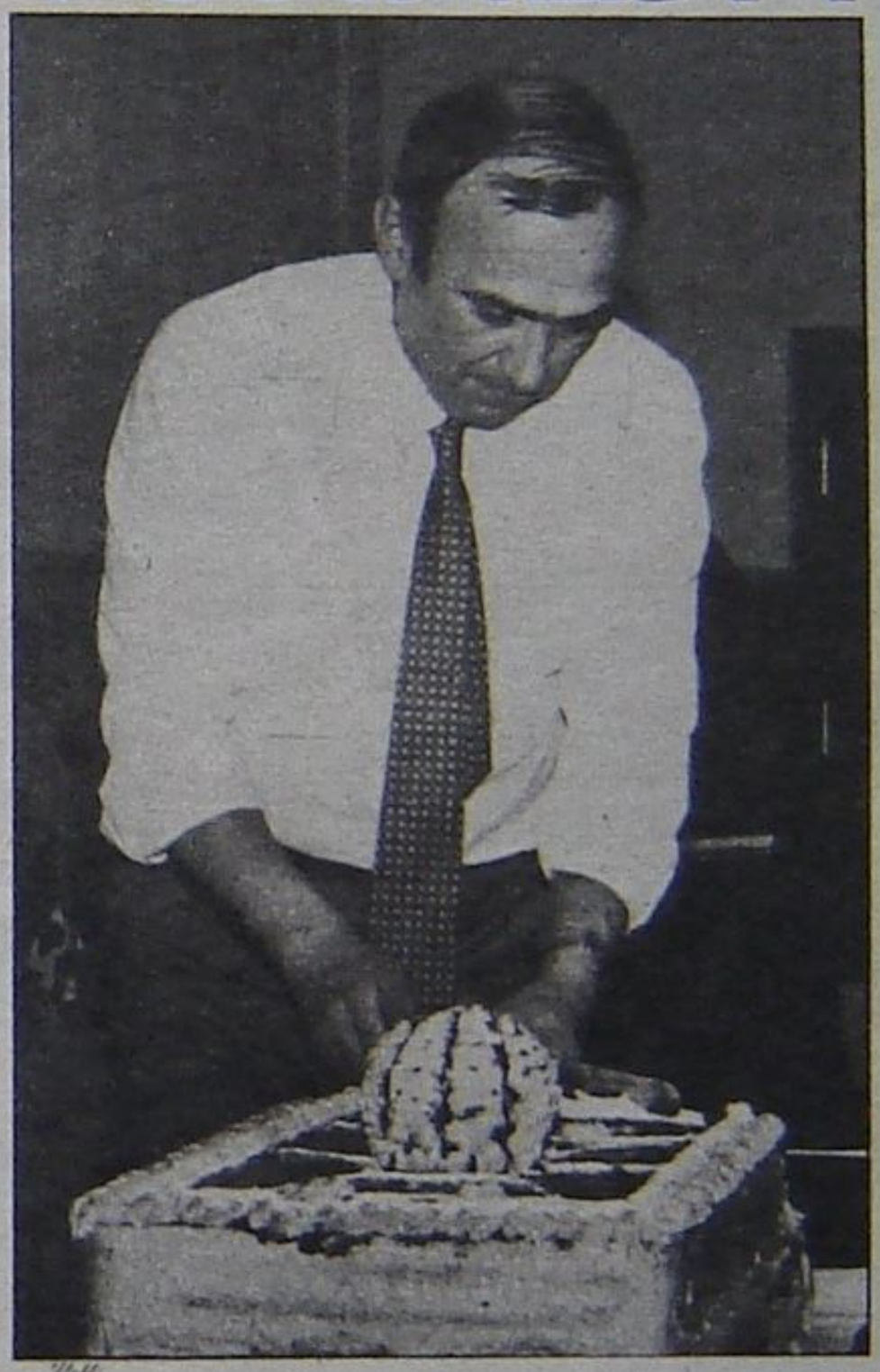
— I bićete — šamploni?

— U tome nas mogu sprečiti samo Cibona i Bosna. Iskusniji su od nas, a mi poletniji od njih. Najverovatnije je da će presudna biti startna pozicija u »plej-ofu«. Ko bude igrao »majstorice« na svom terenu — imaće veliku prednost.

Dušan ČOLOVIĆ

Za Ginisovu knjigu zanimljivosti: mušku košarkašku reprezentaciju Jugoslavije, na turneji po Americi, vodi stručnjak za žensku košarku

ŠKOLSKA TURNEJA

ŠKOLSKA POUKA!

PREDSEDNIŠTVO KSJ nije uspelo ni za pet meseci da reši najveći stručni problem jugoslovenske košarke u ovom trenutku — izbor selektora košarkaša. Posle ostavke Bogdana Tanjevića (zbog odlaska u Italiju), reprezentaciju je na Svetskom prvenstvu u Kolumbiji vodio iskusni Ranko Žeravica, a od Mundijala, o državnoj selekciji, formalno, niko ne vodi brigu.

Pronalaženje selektora — stručnjaka od ugleda, sposobnog da vodi reprezentaciju dvostrukih svetskih prvaka i olimpijskih pobednika u delikatnoj fazi smene generacija — toliko se iskomplikovalo da se rešenje još i ne nazire. Dvojica bivših selektora od uspeha — Ranko Žeravica i Mirko Novosel — angažovani su u klubovima a treći stručnjak koji bi, po opštim ocenama, mogao da odgovori tom složenom zadatku, nekadašnji as Josip Đerđa, našao se uvređen što mu nije povereno da vodi »plave« na Mundijalu i više i ne pomišlja na rastanak od Zadra. Ostali treneri, mahom mladi i neiskusni, ne ulivaju dovoljno poverenja. U takvoj situaciji, KSJ nije ni raspisao konkurs za selektora (lični dohodak — 22.000 dinara), a poslednja ideja Stručnog saveta KSJ glasi: ne treba birati selektora već mladog trenera koji će sa reprezentacijom raditi uz nekog iskusnog »mentora«.

Kako, međutim, život ne čeka one koji kasne, došlo je vreme da reprezentacija krene na školsku turneju po SAD (stalan način uzdizanja naših košarkaša) i Predsedništvo KSJ je odlučilo — državni tim vodiće u Ameriku Milan Vasojević, savezni trener košarkašica, i Rusmir Halilović, trener juniora. Ako ništa drugo, u ovom rešenju ima originalnosti: košarkaše vodi i stručnjak za — žensku košarku.

— Odluku Predsedništva KSJ sam prihvatio kao radni zadatak — objašnjava Milan Ciga Vasojević. — Službenik sam KSJ i poznajem dobro i naše košarkaše, pa sam ubeđen da neće biti problema oko vođenja. Američka turneja je veoma značajno testiranje fizičkih, taktičkih i psiholoških mogućnosti mahom mladih košarkaša i njihovog privikavanja na igru reprezentacije — jer do prvenstva Evrope neće biti drugih prilika za proveru potencijalnih reprezentativaca.

— Izvesno je da će zapažanja sa američke turneje biti od velikog značaja, ali kakva će biti korist od njih ako se posle za selektora izabere stručnjak koji ima potpuno različite stavove i kriterijume o reprezentaciji i reprezentativcima.

— To će biti prevladano poslednjim predlogom Stručnog saveta KSJ — da će novoizabrani (mladi) trener raditi sa jednim iskusnim stručnjakom, koji će praktično biti vođa.

— Vi ste po funkciji član stručnog saveta KSJ. Kako gledate na činjenicu da nemamo saveznog trenera košarkaša. Da li je to svojevrsna bruka?

— Nije bruka, ali jeste nedostatak. Mislim da selektora ne treba birati po svaku cenu, ako nemamo odgovarajuću ličnost. Jugoslavija je u vrhu svetske košarke i ne može svako da bude selektor reprezentacije. Bolje je izvesno vreme biti bez selektora, nego izabrati nekog bez iskustva za tu dužnost.

— Iako reprezentativce praktično bira Stručni savet KSJ, zamerke na izbor se čuju na sve strane: zašto su iz Partizana pozvani i oni koji nisu standardni prvotimci, zašto nema Poljaka (Jugoplastika), Popovića i Sunare (Zadar), Avdije (C. zvezda) ...

— Stručni savet se opredelio za košarkaše za koje smatra da u dogledno vreme mogu doseći vrhunski, svetski domet. Ako bi se gledala trenutna forma, neke zamerke bi se mogle smatrati opravdanim, ali kada je reč o perspektivi — ne stoje.

— Iskreno, imate li ambicija da budete selektor i muške reprezentacije?

— To je čast za svakog, ali ja sam sa ženskom reprezentacijom počeo jedan obiman posao i vezan sam za njegovu realizaciju do kraja Olimpijade u Los Anđelesu. O mestu selektora muške reprezentacije uopšte ne razmišljam.

— Takmičarski rezultati na američkoj turneji nisu važni, ali ni nevažni. Poznajete li protivnike naše selekcije u SAD?

— Igraćemo sa najboljim univerzitetskim ekipama, a one se po sastavu često menjaju. O nekima znamo ponešto, ali su nam uglavnom — nepoznati. Trudićemo se, naravno, da ostvarimo povoljne takmičarske rezultate. Ali su nam oni drugi — testiranje reprezentativaca — znatno važniji.

— Da li se ti susreti računaju kao zvanični mečevi reprezentacija SAD i Jugoslavije?

— Tako je kad selekcije američkih univerziteta dolaze kod nas (kao prošlog leta), a kad mi igramo u Americi onda se vode kao prijateljski (nezvanični) susreti naše reprzentacije i univerzitetskih ekipa.

Da podsetimo. Posle petodnevnih priprema u Beogradu, u Ameriku putuje 13 košarkaša: A. i D. Petrović, Karadžić, Zorkić, Perasović, B. Petrović, Grdović, Čutura, Radovanović, Žižić, Vučurović, Marić i Savović.

Izvesno je da će oni u postojbini košarke mnogo naučiti, ali neće valjati ako košarkaška organizacija iz ove nevesele situacije oko selektora ne izvuče — neophodne pouke.

D. Č.

Marjan Beneš uveren da nije izgubio meč u San Severu i spreman da u revanš uloži i svoj novac

»NUDIM MINKILI MILION I PO DINARA«

— pod uslovom da se borba organizuje na neutralnom ringu. Ukoliko Italijan ne prihvati ponudu — zbogom ringu zauvek

TAKO je, odlukom sudija 2:1, izgubio meč u San Severu (Italija) protiv evropskog šampiona Minkile (Italija), Marjan Beneš (31) se ne miri sa takvim završetkom karijere:

— Želeo sam da odem sa ringa kao evropski šampion. I sada, četiri dana posle meča, uveren sam da nisam izgubio. Od sedme do 12. runde, sve je bilo u mojim rukama i da sudija u ringu, Španac Vaskes, nije »seckao« borbu i odmarao mog protivnika, siguran sam da bih nokautirao Italijana. No, sudije su podlegle atmosferi prepune cirkuske šatre. Policija nije obezbeđivala priredbu pa se pored ringa našlo više posetilaca nego što ima mesta. Takvo mesto sigurno je nepogodno za održavanje važnih mečeva.

Beneš je oduzeo titulu prvaka Evrope od Francuza Koena, da bi je izgubio u Parizu od drugog Francuza Akariesa. Francuza je pobedio Minkila i tako se titula našla u Italiji:

— Spreman sad da Minkili, za revanš, platim svojih 150 miliona starih dinara uz uslov da se sastanemo na neutralnom ringu, u Beču ili Berlinu, na primer. Bilo gde samo van Italije! Uveren sam da sam bolji i da ću to dokazati, ako do revanša uopšte dođe. Za to su, objektivno, male šanse . . .

Pre meča u San Severu, Marjan Beneš je izjavio da će, u slučaju pobede ponovo jurišati na svetski tron, a ako bude poražen — oprostiće se od ringa posle 35 mečeva (29 je dobio, jedan boksovao nerešeno i pet izgubio):

— Ako Minkila ne prihvati izazov, onda se više neću pojaviti u ringu. Otići ću bez oproštaja. Želeo sam da to bude sa titulom, nadao sam se da ću ostati neporažen prvak Evrope. Bavim se boksom 22 godine i teško mi je da odem. Boks je bio moj život, moja prva ljubav, sve želje vezivao sam za ring . . . Nikada nisam verovao da ću imati toliko snage, da ću biti tako jak da se oprostim od boksa. Užasno je odvojiti se od nečega što je bio moj svakodnevni život. Sada, kada sam doneo konačnu odluku, tužan sam i radostan: tužan jer će mi nedostajati ring, napetost, putovanja . . . Radostan što opet postajem običan čovek. Nikada se nisam ponašao kao »zvezda«, kao šampion, uvek sam težio da ostanem prirodan, običan čovek.

Ni menadžer Vili Celer, iz zapadnog Berlina, više neće biti pored ringa. Završetkom karijere Marjana Beneša, završena je i njegova:

— Rastali smo se prijateljski. Poklonio mi je zlatan časovnik sa posvetom. Međutim, ako bi Minkila pristao na revanš, ringu se ne bih vratio samo ja, već i Vili Celer.

Za to je, ipak, malo nade. Na kraju karijere, posle više od dve decenije bavljenja sportom, sabiraju se i titule prvaka Jugoslavije, Balkana, Evrope u obe konkurencije, amaterskoj i profesionalnoj. Juriši na olimpijska znamenja, na titule prvaka sveta . . . Pored tih bilansa, beleži se i prozaičniji, materijalni. Za meč u San Severu dobio je 25 miliona lira (oko 110 miliona starih dinara):

— Kao profesionalac, materijalno sam dobro prošao. Ostao mi je lokal u Banjaluci i nešto gotovine. Za budućnost ne moram da brinem, imaću od čega da živim i neću biti nikome na teretu.

Boksu je uzeo mnogo, ali je mnogo i dao. Više ne vidi na desno oko:

— Ono je, na žalost, zauvek izgubljeno. Konsultovao sam mnoge lekare u zemlji i inostranstvu i nema mogućnosti da mi savremena medicina pomogne. Zakasnio sam posle povrede u Splitu i meča sa Toresom i to vreme nikada neću moći da nadoknadim.

Ostaje, za kraj, neizbežno pitanje: po odlasku sa ringa, hoće li veliki šampion Marjan Beneš ostati uz boks?

— Već danas idem na trening! Iako, po svoj prilici, više neću u ring, treniraću, čini mi se, dok budem živeo. Ne mogu bez toga . . . Spreman sam, takođe, da bivšem klubu Slaviji pomognem u svakom trenutku i svakom pogledu, ukoliko se pomoć od mene zatraži. Jednostavno, boks je deo mene, mog bića i ja bez njega ne mogu da dišem . . .

Marjan Beneš ponovo je u Banjaluci. »Bacio je rukavicu« Minkili za revanš i čeka odgovor. Možda ga neće ni dočekati. Italijan nema nikakvu obavezu da se ponovo bori sa našim profesionalcem. Zato je hrabri Banjalučanin već sada pomiren sa sudbinom da više nikada neće u ring. Boks ga je ispratio porazom, nema razloga da kroz život i dalje ne ide uzdignute glave jer je bio i ostao veliki sportista i šampion.

R. M.

Biserka Horvati iz Vukovara, odlična studentkinja i odbojkašica

AUTO-STOPOM DO FAKULTETA I REPREZENTACIJE

TO JE I PREKOR MNOGIM VRŠNJACIMA: UČEĆI I STUDIRAJUĆI MOGU SE BELEŽITI USPESI I U SPORTU

Ako bi neko u Vukovaru birao reprezentaciju za savladjivanje školskog gradiva, onda bi u prvoj postavi mesto bilo rezervisano za Biserku Horvati(20)! Takva reprezentacija nikad nije birana, ali Biserka Horvati je, kao odlična učenica srednje škole, oslobodjenja mature i već je na Medicinskom fakultetu na prvoj godini dala sve ispite, a to su njeni samo usputni uspesi do jugoslovenske odbojkaške reprezentacije.

Mlada devojka je u svoj život utkala i lepotu ženske odbojke. Kao standardna igračica prvoligaša OK Vukovar, izborila je mesto i u prvom timu najboljih jugoslovenskih igračica.

Kad se razgovara sa Biserkom Horvati, stiče se utisak da je sve uspehe postigla kroz bezazelnu devojačku igru. Za nju, na putu ka uspesima, gotovo i nije bilo prepreka. Ali, to je samo prividno: mnoge časove je provela učeći i trenirajući, odričući se dokolice i zabave:

— Svoje vreme sam tako isplanirala, da mi nikakve obaveze nisu veliki teret. Posle predavanja na fakutetu, treninzi dodju kao rekreacija. Odbojku sam počela da igram u 13. godini, kod Tome Pandurovića, a trener prvog tima Mića Milošević mnogo je doprineo da postanem reprezentativka. Verujem, da ću uspešno igrati do 25. godine.

Za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije igrala je 30 utakmica, a u prvom timu seniorki — sedam puta. Lep uspeh, na tome bi joj pozavidele mnoge vršnjakinje:

— Volim odbojku, čini mi posebno zadovoljstvo u svakodnevnom životu. To je lep sport i preporučujem ga svim mladim.

Najradosniji trenuci?

— Bilo ih je veoma mnogo, ali izdvajam proslogodišnje slavlje za izvrstan uspeh, drugo mesto u Kupu, medju vrlo jakim klubovima kao što su Rijeka, Mladost, Crvena zvezda.

Škola i sport, mogu li zajedno?

— Svakako, jedno drugo nadopunjuju. Medjutim, vreme treba racionalno koristiti, da sport ne bi išao naušrb učenja i obratno. Meni je, recimo, pravo zadovoljstvo da treniram i igram, jer su odnosi u klubu veoma dobri. Nema zavidljivosti, zlobe i drugih neugodnosti. Mislim da je to jedan od preduslova za vrhunske rezultate u sportu, ali i stimulans za učenje.

Kako je započela, izgleda da će Biserka Horvati o roku završiti fakultet i još dugo igrati u klubu i reprezentaciji. A teškoća ima, napretek. Ali, na to i ne misli. Teško je poverovati da svakodnevno, od Vukovara do Osijeka, putuje autostopom. U eri nestašice goriva, ima manje putničkih vozila, ali i autobusa, pa je teže. Ali, uvek na vreme stigne na predavanja.

Iako je rano govoriti o specijalizaciji, već sada ima na umu da se posveti sportskoj medicini. Time će i svoj životni poziv vezati za sport. Biće to još jedan sjajni biser u bogatoj Biserkinoj životnoj i sportskoj karijeri, i uzor za mnoge sportiste koji kukaju da i ne pomišljaju na fakultet zbog obaveza u sportu.

Tekst i snimci:
Rajko SAMARDZIJA

I liga

Crvena zvezda — Partizan	1:1	(0:1)
Sloboda — Galenika	0:0	
Radnički — Vardar	2:0	(0:0)
OFK Beograd — Vojvodina	3:2	(2:1)
Dinamo (V) — Rijeka	3:1	(2:1)
Željezničar — Sarajevo	1:0	(1:0)
Olimpija — Osijek	1:0	(0:0)
Dinamo (Z) — Velež	3:1	(1:0)
Budućnost — Hajduk	1:0	(1:0)

TABELA

Dinamo	14	8	5	1	27:15	21
Partizan	14	8	4	2	27:17	20
Budućnost	14	6	5	3	15:16	17
Hajduk	14	4	8	2	19:15	16
Radnički	14	6	4	4	18:18	16
Sarajevo	14	5	4	5	23:18	14
Željezničar	14	4	6	4	13:12	14
C. zvezda	14	5	4	5	19:20	14
Sloboda	14	3	7	4	16:12	13
Vardar	14	4	5	5	16:15	13
Dinamo (V)	14	5	3	6	18:20	13
Osijek	14	5	3	6	14:20	13
Vojvodina	14	3	7	4	15:22	13
Rijeka	14	4	4	6	25:26	12
Velež	14	5	2	7	23:25	12
Olimpija	14	4	4	6	11:14	12
OFK Beograd	14	3	4	7	14:20	10
Galenika	14	2	5	7	16:24	9

SUBOTA: 20. novembra: Rijeka — Željezničar (TV), NEDELJA, 21. novembra: Galenika — OFK Beograd, Partizan — Sloboda, Velež — Budućnost, Osijek — Dinamo (Z), Sarajevo — Olimpija, Vardar — Dinamo (V), Vojvodina — Radnički; 13.30 č: Hajduk — Crvena zvezda.

Lista strelaca

10 GOLOVA: D. Savić (C. zvezda)

8 GOLOVA: Živković (Partizan)

7 GOLOVA: B. Cvetković (Dinamo — Zagreb), Međedović (Velež), Sušić (Sarajevo), Mitošević (Radnički)

6 GOLOVA: Skočajić (Velež) M. Kovačević (Sloboda), Desnica, Tomić (Rijeka), Mance (Partizan), Kranjčar (Dinamo — Zagreb), Nikolić (Radnički)

5 GOLOVA: Micevski, Urošević (Vardar), Batrović (Budućnost), Trifunović (Partizan), V. Petrović (C. zvezda), Dilber (Osijek), Pešić (Hajduk)

4 GOLA: Malbaša (Rijeka), Jerolimov (Hajduk), Panić (Galenika), S. Lušić, Halilović Tunjić (Dinamo — Vinkovci), Jozić (Sarajevo), Deverić (Dinamo — Zagreb), Majstorović (OFK Beograd)

3 GOLA: Todorović (Osijek), Aleksić (Radnički), Pavičević, Lacmanović (Galenika), Hadžibegić, Musemić (Sarajevo), Bahtić (Željezničar), Z. Vukčević, Hadžiosmanović (Budućnost), Cvijetković (Sloboda), Gudelj (Hajduk), Zdravkov (Vardar), Zovko (Vojvodina), Lukić, Fegic (Rijeka)

Pehar »Tempa« najuspešnijem golmanu

TRENUTNI PLASMAN

IVKOVIĆ (DINAMO — Z)	11	8
OMEROVIĆ (SLOBODA)	14	12
SUJICA (ŽELJEZNIČAR)	13	11
GEORGIJEV (VARDAR)	13	12
DUKANOVIĆ (BUDUĆNOST)	10	10
PUDAR (HAJDUK)	14	15
ĆIRIĆ (VOJVODINA)	13	17
JANJUŠ (SARAJEVO)	12	16
MILENKOVIĆ (RADNIČKI)	13	18
T. RADIĆ (DINAMO — V)	14	20

OBJAŠNJENJE: Prva kolona označava broj odigranih utakmica, druga broj primljenih golova. Utakmice se računaju samo onim golmanima koji ih i POČNU. Da bi mogao da konkuriše za pehar »TEMPA«, čuvar mreže mora, tokom jednog prvenstva, da brani najmanje 70 odsto utakmica. NAJUSPEŠNIJI je onaj golman koji odigra najviše utakmica a primi najmanje golova. Dosadašnji nosioci našeg trofeja bili su: 1966/67: ŠKORIĆ (Dinamo), 1967/68: PANTELIĆ (Vojvodina) i DUJKOVIĆ (Crvena zvezda), 1968/69: DUJKOVIĆ (Crvena zvezda), 1969/70: ĆURKOVIĆ (Partizan), 1970/71: VUJAČIĆ (Čelik), 1971/72: JANJUŠ (Željezničar), 1972/73: JANTOLJAK (Borac), 1973/74: MEŠKOVIĆ (Hajduk), 1974/75: ŠAROVIĆ (Dinamo), 1975/76: KATALINIĆ (Hajduk), 1976/77: AVRAMOVIĆ (Rijeka), 1977/78: BOROTA (Partizan), 1978/79: DIVANEFENDIĆ (Sloboda), 1979/80: SIMOVIĆ (Hajduk), 1980/81: PANTELIĆ (Radnički), 1981/82: PUDAR (Hajduk).

10210210210

»SKRAĆENI USLOVNI SISTEMI«
od 4 do 13 susreta, 240 strana, cena 250 dinara.
»PUNI USLOVNI SISTEMI«
240 strana, cena 200 dinara
»SKRAĆENI SISTEMI SA POVEĆANOM GARANCIJOM« — svi skraćeni sistemi bez uslova, 160 strana cena 200 dinara.
Cena za komplet 550 dinara
Plaćanje pouzećem. Porudžbine na adresu: Velimir Jokić, Ustanička 186/V, 11050 Beograd

II liga (Istok)

Borac — Trepča	1:2	(1:2)
Radnički (P) — Teteks	2:1	(2:1)
Pelister — Sutjeska	2:0	(0:0)
Radnički (K) — Bor	1:1	(0:0)
Napredak — Sloboda	0:0	
Lovćen — Priština	0:0	
Lirija — Rad	1:3	(1:1)
Titograd — Dubočica	0:0	
Vlaznimi — T. Kristal	1:0	(1:0)

TABELA

Trepča	14	8	3	3	27:9	19
Teteks	14	7	5	2	16:8	19
Napredak	14	7	4	3	14:13	18
Pelister	14	7	3	4	23:13	17
Sutjeska	14	7	3	4	21:13	17
Priština	14	6	4	4	25:18	16
Lirija	14	5	6	3	9:7	16
Bor	14	6	3	5	22:19	15
Vlaznimi	14	4	7	3	10:11	15
Radnčiki (P)	14	5	5	4	17:20	15
Borac	14	4	4	6	24:21	12
Rad	14	6	0	8	25:27	12
T. Kristal	14	4	3	7	12:13	11
Radnički (K)	14	4	4	6	22:27	11
Sloboda	14	3	4	7	4:14	10
Lovćen	14	2	6	6	7:18	10
Titograd	14	2	6	6	9:23	10
Dubočica	14	2	4	8	7:20	8

PETNAESTO KOLO (14. novembar): Dubočica — Borac, Trepča — Radnički (P), Teteks — Pelister, Sutjeska — Radnički (K), Bor — Napredak, Sloboda — Lovćen, Priština — Lirija, Timok Kristal — OFK Titograd i Rad — Vlaznimi

II liga (Zapad)

Spartak — Zagreb	3:0	(1:0)
Maribor — Proleter	1:0	(0:0)
Kozara — Borac	1:3	(0:0)
Kikinda — Jedinstvo (Br)	0:1	(0:1)
Iskra — AIK	2:0	(1:0)
Novi Sad — Čelik	1:0	(1:0)
GOŠK Jug — Jedin. (Bl)	0:1	(0:1)
Varteks — Radnik	3:1	(0:0)
Solin — Leotar	2:0	(0:0)

TABELA

Iskra	14	9	3	2	27:14	21
GOŠK Jug	14	6	5	3	21:14	17
Čelik	14	8	1	5	21:14	17
Borac	14	6	4	4	25:18	16
Varteks	14	6	4	4	26:21	16
Novi Sad	14	6	4	4	16:13	16
Jedin. (Br)	14	6	3	5	21:15	15
Spartak	14	6	3	5	21:15	15
Kikinda	14	6	2	6	24:16	14
Leotar	14	5	4	5	18:13	14
Jedinst. (Bl)	14	6	2	6	19:22	14
AIK	14	5	2	7	13:18	12
Solin	14	4	4	6	15:23	12
Maribor	14	2	7	5	7:11	11
Zagreb	14	4	3	7	19:30	11
Radnik	14	2	7	5	12:23	11
Proleter	14	2	6	6	13:19	10
Kozara	14	3	3	8	17:26	9

PETNAESTO KOLO (14. novembar): Radnik — Spartak, Zagreb — Maribor, Proleter — Kozara, Borac — OFK Kikinda, Jedinstvo (Brčko) — Iskra, AIK — Novi Sad, Čelik — GOŠK Jug, Jedinstvo (Bihać) — Solin i Leotar — Varteks.

NOVE KNJIGE:

VREME KRALJICE

Autor: Milan Tomić: izdae: Sportska biblioteka »Dečjih novina«, strana 160

DVANAEST VEKOVA ATLETIKE

BEOGRADSKI novinar Milan Tomić, generalni sekretar SD Crvena zvezda, napiso je povodom proslave 60-godišnjice Atletskog saveza Jugoslavije, zanimljivu knjigu o atletici. Bivši državni rekorder u trčanju na 3000 stipl i diplomirani student beogradskog Fakulteta za fizičku kulturu, ispoljio je veliku strpljivost u prikupljanju malo poznatih istorijskih pojedinosti o »kraljici sportova« u našim krajevima i šire. Umesto prikaza knjige, preštampavamo deo pod naslovom »Sjaj i beda atletike« o najpopularnijem sportu na grčkom tlu u godinama pre Nove ere.

»Nadmetanje se u staroj Grčkoj shvatalo kao smisao života. Bilo ga je svuda: u pesništvu, umetnosti, pogotovo u sportu. Ksenofan se, međutim, zalagao za duhovno nadmetanje, postavljajući ga iznad telesnog. U toj oprečnosti pogleda na svet i društveni život, bunio se protiv atleta smatrajući da je njegova »mudrost dostojnija od jakosti pobednika«.

Šta je sve uticalo da se stvori opozicija atletici i sportu uopšte — teško je sada precizirati u mnoštvu antagonizama. Međutim, dijalektički sagledavajući problem, može se pouzdanije tvrditi da su se u krilu starih društvenih odnosa rađali i tetošili novi, ovoga puta hrišćanski, koji su upravo stavljali barikade između duhovnog i telesnog, uzdižući ovo prvo, a totalno eliminišući ovo drugo. Ako je u Grčkoj i još ponegde, Irskoj na primer, atletika živela dvanaestovekovni život sa povlasticama, razumljivim za ta vremena, dotle je hrišćanstvo gotovo u istom dvanaestovekovnom razdoblju uspelo da sruši sve ono što je dotle izgrađeno. Tek novi buržoaski odnosi, uostalom, kao u svim oblastima, doneli su revoluciju reafirmišući i sport.

Šta se sve, međutim, događalo u staroj Grčkoj, kad su pobednici slavljeni i hvaljeni, kad su im se ode pisale i bogate nagrade dodeljivale? Kažu da je Solon propisao da se olimpijskim pobednicima isplaćuje 500 drahmi, petogodišnja plata državnih službenika.

»Nema ti veće slave junaku dok život mu traje nego je slava ono što rukom i nogom će stekne«, veli Homer u Odiseji i tako verno odslikava vrednosti koje su se najviše cenile u tim davnim vremenima.

Isprva nije bilo sve u bogatim nagradama (ili se materijalna priznanja nisu davala baš u Olimpiji). Prema Herodotu:

»Njih (uskoke iz Arkadije) odvedu Persijanci pred kralja pa ih stanu ispitivati šta Heleni rade... a oni im odgovore da praznuju olimpijski praznik i gledaju nadmetanja ljudi i konja. Zatim ih upita šta je nagrada za koju se nadmeću. A, oni odgovore da se daje venac od masline. Tada Tigram, sin Artabanov, reče veoma valjanu misao zbog koje ga je kralj smatrao za kukavicu. Čuvši da je nagrada venac, a ne novac, nije mogao ćutati nego pred svima reče: »Lele, Mardonije, na kakve si nas ljude u rat poveo. Ne nadmeću se za blago nego za junaštvo.«

Taj duh amaterizma u sportu i atletici, po svoj prilici, bio je prividan — to nisu znali ni Persijanci. Olimpijske igre, kao i celo fizičko vežbanje, nosile su i sve životne poroke, korupciju, profesionalizam, laž... Odlazak na igre, pripreme i boravak u Olimpiji, stajao je mnogo novca. Iza sportista stajali su ponekad bogati ljudi, češće gradovi — države. I Aristotel je pripremao buduće pobednike. Prestiž, žarka želja za pobedama (koje su, opet, donosile materijalni i društveni položaj) polako su uništavale jednu predivnu ideju, kasnije instituciju, sa atletikom kao barjaktarom. U trećem veku pre nove ere, dobro procenivši zbivanja i položaj sportskog nadmetanja, Filostrat je zapisao:

»Države u kojima (sportisti) žive, izazivahu atletičare na nošenje zaljubljenih želja. Rodi to hiljade nedopuštenih pohlepa i dovede do kupovine i prodaje pobeda... Ne izuzimam ni trenere iz ovog podmićivanja. To se sve odvija u duhu unosnog vežbanja.«

Igre su počele polako da gube uticaj. Dolaskom Rimljana još više se to očitovalo — ne samo u tome što je jednom prilikom Kornelije Sula (138—75. godine pre nove ere) igre organizovao u Rimu (80. godine pre nove ere) i što su njegovi zemljaci potplaćivali sve i svakoga ne bi li došli do pobede, već što su sve više postajale instrument politike određenih država. Strašnije od svega je da se i sportsko junaštvo sve manje, ili nikako nije cenilo. Slavni junak iz ratova Tirtej, počeo je i da upoređuje svoje, i ono sportsko herojstvo govoreći:

»Niti bih pomenuo, niti bih poštovao ikojeg čoveka koji se odlikuje brzinom nogu ili veštinom u pesničenju, ni onoga koje bi imao veličinu i snagu Kiklopa ili umeo trčati brže nego trkački Boreja... ako se ne bi usudio da gleda krvavu smrt i da se primakne neprijatelju i ulije mu strah.«

Igre su sve više postajale komedijom. Neron je sebe proglasio 1880 puta pobednikom, ali, ipak, nije uspeo da se uzdigne u boga olimpijskog. To mesto za svagda imao je Zevs.«

U olimpijskim odama, slavni pesnik Antike, Pindra, kazivao je: »Što je izvor voda u prirodi, što je zlato u sjajnom bogatstvu, što je sunce među nebeskim telima — to su olimpijske igre među ostalim igrama«.

Od Koroibosa, 776. godine pre nove ere do 393. godine nove ere i do carskog ukaza Teodosija II, 426. godine novog doba — dvanaest je vekova atletike. Od prelepog sjaja i institucije vežbanja, božanskog klanjanja — do ljudske snishodljivosti, rušenja tradicija i vandalskog razaranja atletskih i božjih hramova.

Atina se diči Gimnazijumom i palestrom, agonistikom i atletikom. Fizičko vežbanje bilo je proglašeno kultom, a u tom uzdizanju telesnog na pijedestal duhovnog — skakanje, bacanje, pogotovu, trčanje — zauzimali su najviše mesto. Lukijan je u Anaharsidu zabeležio reči Solona (638—559. godine pre n. ere) atinskog zakonodavca, prvog političara koji je našao smisao fizičkog vežbanja u još nečemu — mimo čistog sportovanja:

»A što mi mislimo«, veli Solon, »o omladini i kako postupamo s njom čim počne razlikovati bolje od gorega i telom jačati i odolevati naporima, to ću ti sada izložiti, da shvatiš radi čega smo mi nametnuli ta vežbanja i radi čega ih primoravamo da vežbaju svoje telo. Ne biva to samo radi nadmetanja, da bi mogli dobiti nagrade, jer za njima veoma retki idu od svih njih, nego time nameravamo da u isti mah postignemo neko više dobro za svakog i za državu. Jer, sve dobre građane očekuje drugo neko zajedničko nadmetanje i venac i to ne od omorike, ni od divlje masline, ni od selena, nego onaj koji obuhvata u sebi svu ljudsku sreću. Pod tim razumem slobodu svakog pojedinca i cele otadžbine uopšte i bogatstvo i slavu i uživanje svetih svetkovina nasleđenih od otaca i spasenje porodice. Sve najlepše što čovek želi da postigne od bogova«.

USKRATILI MU

Vojislav Tanasijević, četvorostruki prvak Jugoslavije u karate sportu i uspešan trener, ističe se i na polju umetnosti — kao vrlo cenjen slikar

Sport i nauka, sport i umetnost, kultura... Može li jedno s drugim? Može! Štaviše, veoma je mnogo primera da se, na izgled, nespojive delatnosti — višestruko dopunjuju. Ipak, na kraju, kad je pojedinac u pitanju, preovlada jedno ili drugo. Sportist postaje naučnik, umetnik, ili se okreće samo sportu. I jedno i drugo, ako se žele vrhunski rezultati, zahteva snažnu ličnost. No, svako pravilo ima i svoje izuzetke. Oni, kažu, potvrđuju to pravilo...

Vojislav Tanasijević je jedan od tih izuzetaka. Godinama, već, bavi se karateom. Višestruki je šampion države (četiri puta), završio je Akademiju, odsek za slikarstvo (u klasi profesora Mladena Sibinovića), trenutno je pri kraju postdiplomskih studija.

No, podimo redom: još kao dečak želeo je da postane sportista. Obreo se među pionirima beogradskog Partizana (rođen je u Beogradu 2. jula 1953), marljivo je trenirao i počeo da igra za pionirsku selekciju. Pred njim, već tada veoma brzim, okretnim i spretnim, otvarala se lepa fudbalska budućnost. Ali, kako su putevi sporta ponekad čudni, baš kada je uspeo, odlučio je da se zaustavi. Postao je gimnastičar, veoma uspešan, opet u Partizanu. U to vreme, slučajno je naišao na jedan od tekstova o karateu, mladom sportu — starom vekovima.

Koačno opredeljenje

— To je bilo ono pravo — kaže Vojislav Tanasijević. — Još jednom sam želeo da sve proverim. Otišao sam u Partizan, kud bih drugede, da posmatram trening i — ostao.

Tog trenutka, krenuo je putem šampiona. Za samo šest meseci, kao nosilac »žutog« pojasa, postao je juniorski prvak države. Trener mu je bio dr Zdeslav Milinković (danas doktor nauka na hirurškom odeljenju VMA). Od 1968, kada je definitivno počeo da se bavi karateom, do danas, Vojislav Tanasijević je od svih karate boraca u zemlji, imao verovatno najviše borbi. Četvorostruki je prvak države (seniorski) — sve u lakoj kategoriji. Prvak je države i 1982. Ali, to je paradoks, nikad nije bio pozvan u reprezentaciju Jugoslavije. Ni ove godine!

— Ni sam to sebi ne mogu da objasnim! — jedini je komentar uzornog borca-umetnika, skromnog i simpatičnog mladog

Bravo, zaljubljenici atletike!

Dva mlada atletičara iz Rume: Mića Ignjatović i Branislav Vasiljević i njihov gost iz AK Partizan iz Beograda, Goran Đurić, povodom Dana oslobođenja Rume, 26. oktobra, pretrčali su stazu od Novog Sada do Rume, dugačku 31 kilometar.

Sa novog mosta u Novom Sadu krenuli su u 14.00 časova, a na cilj stigli u 16.20. Staza je vodila preko Iriškog Venca i kroz Irig. Ovaj uspeh je tim veći što u Rumi ne postoji atletski klub, već su zaljubljenici »kraljice sportova« prepušteni sami sebi. Tako Ignjatović i Vasiljević treniraju samostalno i već sada planiraju da povodom Dana Republike pretrče stazu od Rume do Beograda (oko 55 kilometara) i da polože venac na grob druga Tita.

Mlodrag Višanović

Pioniri »Omladinca« prvi

Fudbalski klub Omladinac, iz Perijevaca nedavno je bio domaćin trećeg po redu tradicionalnog pionirskog fudbalskog turnira »Pionir 82«. Sudelovalo je osam ekipa iz osiječkog kraja, a pobednici turnira su pioniri domaćeg FK Omladinac, koji su tako odužili rukovodstvu kluba za primerno organizovanje turnira.

Josip Bronzović

Pobednici turnira Pionir 82. — FK Omladinac iz Petrijevaca; Rimac trener, Ivičić, Pilgermajer, Stić, Ivković, Ibrahimpašić, Vrbanić, Kučinac I, čuče: Kužić, Valpovac, Majcen, Kučinac T, Bronzović i Antolović.

Lukavac kuglaška meka

Na modernoj automatskoj kuglani u Laktašima održano je ovogodišnje Republičko prvenstvo za ženske parove. Učestvovalo je 18 parova iz desetak gradova Bosne i Hercegovine, a postignuti rezultati govore da ovaj sport ima lepu budućnost. Prvenstvo u Laktašima proteklo je u znaku kuglašica iz Lukavca. Nove prvakinje postale su Narcisa Ahmetović i Hasena Kurtović, sa 759 odobrenih čunjeva iz 200 bacanja. Njihove klupske drugarice Enisa Karaahmetović i Hatima Kurtović su osvojile treće, dok su ZZeničanke Smiljka Predragović i Albina Đurić osvojile drugo mesto. Takmičenje je veoma dobro organizovano, zahvaljujući izuzetnom zalaganju sportskih radnika ovog poznatog krajiškog banjskog centra.

Brane Radulović

Tri prvoplasirana para sa takmičenja u Laktašima:

LJUBIMCI MALIH TERENA

Polutka

Dobrivoje Mijatović, član je FK Visoko iz Visokog, kod Sarajeva. Standardni je igrač juniorske ekipe, igra na poziciji leve polutke, i za sada pruža zapažene igre. Fudbalom se počeo da bavi u 14. godini. Želja mu je da zaigra u većem klubu. Ističe da mu je uzor reprezentativac Edhem Šljivo i potajno se nada i želi da krene njegovim fudbalskim stopama.

Miroslav Božić,
All Pašino pole B 5
Sarajevo

Uporna

Nikoleta Ribar, srednjoškolka iz Dubrovnika, dugogodišnja je članica Atletskog kluba Dubrovnik. I već za nekoliko godina upornih treninga pod vodstvom trenera Veseljka Vukoje, Nikoleta je postigla niz zapaženih rezultata, kako u trčanju tako i u skokovima. U međuvremenu je postala i članica reprezentacije i poželimo joj uspeha.

Ivica Molnar
Cavtat

Priprema: G. PETROVIĆ

ČISTA RUNSKA VUNA

beko

Muški kaputi od čiste runske vune možete kupiti u prodavnicama i modnim kućama BEKO.